

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 2

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Franciškan, 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3. telefon 280

Maribor, ponedeljek, 9. decembra 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prelema v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujna 30 din.
POSTNI ČERKOVNI RAČUN: 11,400

Cena
din 1.—

Srditi boji v Albaniji

Grki poročajo sedaj tudi uradno o vkorakanju v Argirokastro in Delvin - Napredovanje grških čet v smeri Himare in Elbasana - Površina doslej zasedene Albanije - Proslava v Grčiji
Italijansko poročilo o spopadih

ITALIJANSKO URADNO POROČILO

RIM, 9. dec. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo iz Albanije: V Albaniji so se ponovili sovražni napadi na levo krilo osme armade, ki pa so jih naše čete odbile. Na drugih delih fronte so delavne ogledne patrulje z obeh strani. Naša letala so bombardirala vojaške objekte v Prevezi in na Itaki. Sovražna letala so letela nad Valono. Pričakoval jih je hiter in točen ogenj naše protiletalske obrambe ter so jih napadli naši lovci. Sovražnik je izgubil eno letalo. Drugo sovražno letalo je sestrelilo naše lovsko letalstvo. Dve drugi letali, ki so ju preganjali naši lovci, sta izginili v oblakih, toda opaziti je bilo, da sta začeli goreti.

GRŠKO URADNO POROČILO

ATENE, 9. dec. Reuter. Uradno grško poročilo št. 43 se glasi: Grške čete so na raznih delih fronte izvedle nove napade. Boji so se uspešno končali z zasedbo no-

vih strateških točk na albanskih tleh. Že prej izdana vest, da je Argirokastro padel, se potrjuje.

VKORAKANJE V ARGIROKASTRO

NEW YORK, 9. dec. CBS. Grki so zavzeli Argirokastro, najstarejše muslimansko mesto na albanskih tleh. Zavzetje tega mesta ni je zelo važnega strateškega, nego tudi življenjskega pomena. Grki so zasedli mesto po hudem sovražnem odporu. Boj se je bil za vsako hišo v mestu.

NAPREDOVANJE ČET

ATENE, 9. dec. Reuter. Grške čete napredujejo na vsej fronti. Po zavzetju Argirokastro, kar je povzročilo veliko veselje v Grčiji, se bijejo najhujši boji na severnem odseku, kjer branijo Italijani proti Elbasanu. Grška vlada je izdala »Belo knjigo« o dogodkih pred vojno. Ameriški Rdeči križ je podaril grški vladi 24 ambulanc.

50 MILJ GLOBOKO

ATENE, 9. dec. Dopisnik United Press javlja iz Aten, da napadajo Grki s silovito močjo na vsej 120 milj dolgi fronti hribovit, nad 1000 m visok teren. Na vsej fronti je v napadenem področju kapituliralo včeraj nad četrtino nasokočenega ozemlja. V enem takšnih napadov se je Grkom posrečilo predreti daleč od Mokra planine k Elbasanu, približno 50 milj globoko od grške meje pri Prespanskem jezeru. Grki računajo, da so od celotnega albanskega ozemlja, ki meri 12.000 kvadratnih milj, zasedli doslej že 3500 kv. milj ali 27,5 odst. vse Albanije.

POLOŽAJ NA FRONTAH

ATENE, 9. decembra. CBS. Po padcu mesta Santi Quaranta in vkorakanju grških čet v Argirokastro ter Delvin so se pričeli Italijani umikati na celi dolžini fronte od reke Vojuše do morja. Italijanske čete se umikajo v smeri Himare. Grki

slede Italijanom zelo previdno. Na osrednjem odseku se nadaljujejo boji za važne prelaze, na severovzhodnem bojišču so se pa bili zadnja dva dni srditi boji za zelo važne strateške položaje. Italijani so prešli tam v protinapad, da bi preprečili Grkom napredovanje proti Elbasanu. Posrečilo se jim je pri tem osvojiti s prvimi naskoki celo nekaj grških položajev in potisniti Grke nazaj, toda nov grški pritisk jih je v bojih na nož spet potisnil nazaj in prisilil k popolnem umiku. Od včeraj se napredovanje Grkov proti Elbasanu spet nadaljuje. Do kod so Grki že prišli, še ni znano, ker poročajo uradno o zavzetih postojankah šele po enem ali dveh dneh, kadar so že dokodčno gospodarji novih položajev. Vkorakanje v Argirokastro je proslavila vsa Grčija z velikimi manifestacijami, zvonjenjem vseh svonov in razobeženjem zastav za tri dni. Po vsej Grčiji vlada veliko navdušenje.

Novi odstopi v italijanski vojski

Odstopila sta še poveljnik oboroženih sil na Dodekanezu general de Vecchi in vrhovni poveljnik mornarice admiral Cavagnari — Tesnejša pritegnitev vojske k fašizmu

RIM, 9. dec. ZPV. Po odstopu maršala Badoglija z mesta šefa glavnega generalnega štaba italijanske vojske, slede še nadaljnji odstopi visokih vojaških dostojanstvenikov. Tako je zaprosil za razrešitev svoje funkcije dosedanji vrhovni poveljnik italijanskih oboroženih sil na Dodekanezu general Cesare de ecchi. Za njegovega naslednika je bil takoj imenovan armadni general Ettore Bastico. Včeraj je pa bilo uradno javljeno, da je odstopil tudi šef mornariškega generalnega štaba in državni podtajnik ministrstva za vojno mornarico admiral Domenico Cavagnari. Za njegovega naslednika

je bil imenovan admiral Arturo Ricciardi. Istočasno je bil pa na novo imenovan podadmiral Jachino za vrhovnega poveljnika italijanskih pomorskih sil.

RIM, 9. dec. CBS. V nadaljnjem preobražanju fašistične Italije je imenoval Mussolini za novega šefa mornarice admirala Ricciardi. Dosedanji admiral Domenico Cavagnari je služil Italiji v petih vojnah. Star je 62 let. Smatrajo, da so vse izpremembe v italijanski vojski in mornarici v zvezi z novimi metodami bliskovitega bojevanja, ki se ga hoče poslužiti Italija.

NEW YORK, 9. dec. ZPV. Odstope vi-

sokih italijanskih vojaških funkcionarjev tolmačijo poročevalci ameriških agencij kot spremembo v odnošajih med vojsko in fašizmom. Dočim je bila doslej italijanska vojska nekako več ali manj samostojna enota, bo sedaj tesneje povezana s fašizmom, ki je dobil tudi v njej absolutno oblast odločanja. Novi funkcionarji so dosti bolj podrejeni vodstvu fašizma, kakor so bili dosedanji. Glavna navodila bodo prejemali direktno od Mussolinija. Pričakovati je sedaj treba sprememb tudi na podrejnejših poveljniških mestih italijanske vojske in mornarice.

kot neposlušna izdajalca, zato sta bila obsojen na smrt in ustreljena.

Smrtna nesreča italijanskih generalov

RIM, 9. dec. CBS. Po še nepojasneni letalski nesreči sta na poti iz Rima v Turin izgubila življenje italijanska generala Pietro Pinto in Aldo Pellegrini. Slednji je bil letalski general, oba pa sta bila člana italijanske komisije za premirje s Francijo.

RIM, 9. dec. Kakor javlja dopisnik United Press, se je na letu iz Rima v Turin zrušilo italijansko vojaško letalo blizu Aquie. V letalu so bili člani italijanske komisije za premirje s Francijo. Med mrtnimi je general Aldo Pellegrini, ki je sodeloval na slovitom preoceanskem

Balbovem poletu iz Rima v Chicago 1. 1933. Star je bil 52 let. Mrtev je tudi armadni general Pietro Pinto, star 60 let. Oba sta bila znana činitelja fašistične Italije. Vzrok nesreče ni znan, pravi uradno poročilo italijanske vlade.

RIM, 9. decembra. Stefani. Tragična smrt generalov Pinto in Pellegrinia je izzvala po vsej Italiji globoko žalost. Armadni general Pietro Pinto je bil znan kot hraber vojak in odličen vojskovodja, letalski general Pellegrini je pa bil med najodličnejšimi italijanskimi piloti in organizatorji letalstva.

Vojna zveza med Anglijo in Kitajsko

TOKIO, 9. dec. Stefani. Listi poročajo iz Hongkonga in Sanghaja, da se pogaja Anglija z vlado maršala Čangkajska za sklenitev vojne zveze med Anglijo in Kitajsko.

CUNGKING, 9. dec. DNB. Vlada zanika vse vesti o pogajanjih Kitajske z Anglijo o tajnem angleško-kitajskem vojaškem paktu.

USTAVITEV PRESELJEVANJA V DOBRUDŽI

BUKAREŠTA, 9. dec. DNB. Izmenjava prebivalstva med Romunijo in Bolgarijo je začasno ustavljena. Romunom, ki so se vrnili iz Bolgarije, niso mogli dati potrebnih zemljišč. Romunska vlada je zaprosila Sofijo za odložitve nadaljnega preseljevanja, na kar je Bolgarija pristala. Končna rešitev bo izveden na diplomatski način.

SPANIJA IN FRANCIJA

MADRID, 9. dec. CBS. Glavno falangistično glasilo »Arriba« piše, da »bo kmalu prišel čas, ko bo Francija lahko podala dokaze o njenem prijateljstvu do Španije«. Ta napoved je izšla takoj po pozivu, ki ga je general Franco naslovil na Francijo, češ, da naj opusti »stare napake«.

Hitlerjev sestanek z belgijskim kraljem

BRUXELLES, 9. dec. CBS. Kancelar Hitler se je sestel z belgijskim kraljem Leopoldom.

MEJA MED KITAJSKO IN INDOKINO ZAPRTA

TOKIO, 9. dec. DNB. Agencija Domej javlja, da je Čangkajskova vlada sklenila, zapreti mejo Kitajske proti Indokini za ves promet. V Čungkingu je izšlo o tem uradno sporočilo.

SKRIVNOST DONOWANOVE MISIJE

WASHINGTON, 9. dec. DNB. Na sestanku z zastopniki tiska je izjavil zunanji minister Hull, da nima ameriška zunanje ministrstvo nobene zveze s skrivnostnim potovanjem republikanskega politika polkovnika Donowana v Evropo. Enak demanti je bil objavljen tudi v Beli hiši. Zatrjuje pa se, da potuje Donowan zasebno po naročilu ameriškega vojnega ministra Knox, ki ga je bil pred nekaj meseci poslal tudi že enkrat v Anglijo. Knox sam pa je izjavil, da Donowan ni njegov zaupnik.

ROOSEVELTOVO POTOVANJE

WASHINGTON, 9. dec. Reuter. Roosevelt je na potovanju po Karaibskem morju obiskal Santo Lucijo, kjer so USA dobile pomorsko oporišče od Velike Britanije. Na Martiniqueu je predsednikova križarka »Tuscaloosa« plula tik ob francoskem nosilcu letal »Bearn« ter odšla v neznano smer.

KOLONIJE ZA DOLG?

WASHINGTON, 9. dec. CBS. Demokratski senator Thomas je predložil, da se odpiše 35 milijard dolarjev dolga, ki ga ima Velika Britanija še iz za svetovne vojne v USA v zameno za posesti na zahodni polobli.

ZASLEDOVAN PARNIK

NEW YORK, 9. dec. CBS. Francoski parnik »Djurdjura« (4070 ton), ki pluje sedaj pod angleško zastavo, je javil, da ga zasleduje neka podmornica 700 km zahodno od irske obale.

AKCIJA ZA POMOČ GLADUJOČIM

NEW YORK, 9. decembra. DNB. Kakor poročajo, se je v New Yorku ustanovilo združenje 144 uglednih ameriških politikov in gospodarstvenikov, ki bodo v smislu Hooverove akcije zbirali živež za Holandsko, Belgijo, Finsko, Norveško in Poljsko.

Položaj na Dodekaneškem otočju

ANKARA, 9. dec. Dopisnik agencije United Press javlja iz turške prestolnice, da vlada tam prepričanje, da se bodo mogli otoki Dodekaneza, važne strateške baze Italijanov, držati kvečjemu še nekaj mesecev. Kapitulirati bodo morali po angleški zaščbi Krete prej ali slej.

Na otokih je blizu 20.000 italijanskih vojakov, ki se bodo morali vdati zaradi pomanjkanja hrane in nezadovoljstva med civilnim prebivalstvom in vojsko. Stroga blokada Angležev in Grkov okrog otoka povzroča, da vedno bolj primanjkuje hrane.

USTRELJENA DVA KITAJSKA GENERALA

CUNGKING, 9. dec. DNB. Po naredbi vrhovnega poveljnika severne kitajske vojske Veilihuanga in maršala Čangkajska sta bila ustreljena generala brata Sijuvan, ker sta izdala domovino. Eden

od bratov je bil guverner province Čahar. Brata Sijuvan sta v kitajsko-japonski politični borbi 1931 stalno menjavala svoje stališče. Zdaj jima je bila dana možnost, da s poveljstvom severnokitajskih čet popravita svoje zadržanje v preteklosti. Toda generala sta se izkazala

Uničevalne akcije v letalski vojni

Po dveh dneh relativnega miru so nemški bombniki tekom noči strahovito napadli London in povzročili veliko škodo — Angleži so pa izvršili velike uničevalne napade na nemška letališča, pristanišča in industrijo — Vzrok relativnega miru zadnjih dveh dni

VČERAJSNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 9. dec. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Neka nemška podmornica je potopila dve sovražni trgovski ladji s skupno 17.000 ton. Neka druga podmornica je potopila dve drugi sovražni trgovski ladji s skupno 12.000 tonami. Ena od teh je bila petrolejska ladja z 9000 tonami. Nemški letalski oddelki so v noči med 6. in 7. decembrom napadli določena, pristaniške naprave in druge važne vojaške cilje v Bristolu. V raznih delih mesta, zlasti pa blizu vodovoda, je nastalo mnogo eksplozij in požarov. Včeraj se je delavnost letalstva omejila na manjše akcije, ki so veljale poedini važnim vojaškim ciljem v jugovzhodni Angliji. Med izvidniško akcijo vzhodno in severovzhodno od Great Yarmoutha so nemška letala v nizkem poletu vrgla bombe na dve trgovski ladji, ki sta bili hudo poškodovani in je na njih nastal požar.

BERLIN, 9. dec. Unp. Dve nemški podmornici sta potopili štiri angleške ladje, skupno 29.000 ton. Nemški bombniki so pri pristanišču Greath Yarmouth poškodovali dva večja parnika. Angleška letala so krožila nad zahodno Nemčijo in zasledeno Francijo. Tri področja so bila lahko poškodovana; porušeni je bilo nekaj hiš, šest oseb ubitih, nekaj pa ranjenih. Sestreljena so bila štiri angleška letala, dva nemška bombnika se ništa vrnila.

NEMŠKI NAPAD NA LONDON

BERLIN, 9. dec. DNB. Nemška letala so včeraj pod noč odletela nad Anglijo. V Londonu je bil dan že zgodaj zvečer znak za alarm. Nemška letala so razsvetlila ozemlje, nakar so odvrгла bombe velikega eksplozivnega in zažigalnega učinka.

ŠVEDSKE INFORMACIJE

BERLIN, 9. dec. DNB. O nemških napadih na London javljajo preko Stockholma: Nocojšnjo noč so bili nemški zračni napadi na London zelo močni. Več sto bombnikov je vrglo svetilne, nato pa zažigalne bombe na razna predmestja. Letala so letela drugo za drugim v več zaporednih napadih. Od septembra dalje London še ni doživel tako močnih napadov. Prvi nemški letalci, ki so se vrnili v svoje baze v Holandiji, Belgiji in Franciji, so izjavili, da je bil napad izveden pri zelo povoljnem vremenu. Požari so nastali v Cityju in drugih predmestjih. Zadržana je velika plynarna, ki je vsa v ognju. Angleškimi letalom in protiletalskim baterijam ni uspelo, zaustaviti nemške napade.

NEMCI O ANGLEŠKIH NAPADIH

BERLIN, 9. dec. Unp. Mnogi angleški bombniki so preleteli ozemlje zahodne Nemčije. Močan napad se je začel že v nedeljo ter se nadaljeval danes v zori. Uspeh, ki ga Angleži poveličujejo, ni bil tako velik. Njih letala so se morala vrniti, ker jih je pregnal močan protiletalski ogenj.

NOČNI NAPAD NA LONDON

LONDON, 9. dec. CBS. Po 48 urnem popolnem miru nad Londonom, so nemška letala sinoči napadla angleško glavno mesto s tako silo, ki spominja na zadnji uničujoči napad na Coventry. Po treh urah bombardiranja je bil napad še vedno enako hud.

LONDON, 9. dec. Unp. Odkar traja vojna je bil zabeležen spet najhujši napad sovražnika na London. Val za valom so prihajali sovražni bombniki ter odvrgli bombe tudi na druga področja. Tako močan zadnji napad je bil 8. avgusta. Na prestolnico je padlo 40 bomb, ki so napravile mnogo škode. Precej ljudi je ranjenih. Napaden je bil tudi Coventry, Southampton in druga mesta.

LONDON, 9. dec. Reuter. Trije nemški bombniki so bili v teku noči sestreljeni nad Londonom. Napad je bil eden izmed najhujših ter je povzročena velika

škoda. Mrtvih in ranjenih je precej. Napadena so bila tudi druga mesta ob južni obali, vendar ni veliko število žrtev. V Londonu je zadetih 5 bolnišnic, 4 cerkve, 1 konvikt ter veliko število privatnih hiš. Angleška letala so napadla vojaške objekte v Porurju ter invazijska pristanišča.

800 TON BOMB

BERLIN, 9. dec. Kakor poročajo, je bilo vrženih v pretekli noči na London 700 ton eksplozivnih in 80 do 100 ton zažigalnih bomb.

ANGLEŠKI LETALSKI NAPADI

LONDON, 9. dec. CBS. V noči od sobote na nedeljo so vrgla angleška letala blizu 4000 ton zažigalnih bomb ter mnogo več eksplozivnih bomb na velike jeklarne, topilnice in druge tovarne Düsseldorfa. Istočasno so bile napadene in obstreljevane francoske vojne luke Brest

in Lorient, ki so jih zasula z bombami letala tipa »Hudson«. Zelo hudo so trpele pred angleškimi zračnimi napadi luke Dunkerque, Anverse, Calaisa, Boulognea, kakor tudi cela vrsta letališč v Franciji, Belgiji, Holandski in zahodni Nemčiji. Iz vojnih ladjedelnic v Brestu in Lorientu je bilo čuti še dolgo po napadih močne detonacije, plameni so se dvigali visoko nad mesti. Angleški napadi niso bili še nikoli od začetka vojne tako močni, kakor to pot. Uničili in reducirali so mnoga sovražna področja, ki služijo v vojne namene, tako letališča razne industrijske naprave in tovarne za strelivo.

NAPADI NA LETALIŠČA

LONDON, 9. dec. ZPV. Kakor se je izvedelo in tudi uradno potrjujejo, so izvršili Angleži ob koncu preteklega tedna vrsto silovitih napadov na nemška letališča v zasledeni Franciji, Belgiji in Ho-

landski, kakor tudi v severnozahodni Nemčiji, od koder so doslej nemška letala izvrševala svoje velike napade na Anglijo. Angleškemu letalstvu se je posrečilo pri teh napadih uničiti večino nemških letališč, kar je povzročilo, da Nemci v petek, soboto in včeraj čez dan niso izvršili skoraj nobenih letalskih napadov na angleško področje. Nemci so sedaj prisiljeni dvigati se z letališč, ki leže dosti dalje v notranosti Nemčije, kar povzroča, da morejo jemati s seboj več bencina in manj bomb. Razen tega so pa izvršila angleška letala ob koncu tedna silovite napade na nekatera nemška industrijska mesta, zlasti na Düsseldorf, in na pristanišče ob Rokavskem prelivu. Kakor poroča poročevalec neke ameriške agencije, so Angleži z bombnimi napadi povzročili, da je produkcija nemške industrije padla več ko za četrtino.

Bitka na južnem Atlantiku

Dve angleški vojni ladji zasledujeta neko nemško pomorsko križarko, ki je poškodovala pomožno križarko »Carnarvon Castle« — Baje se je spodad že pričel

MONTEVIDEO, 9. dec. CBS. Po bitki na odprtem morju med angleško pomožno križarko »Carnarvon Castle« ter neko nemško pomožno križarko, je angleška ladja zaradi poškodb opustila zasledovanje ter odpeljala v Montevideo. Ker pa je nemška ladja verjetno tudi bila poškodovana, so jo začele zasledovati druge angleške ladje. V montevidski luki pritrjujejo nove jeklene plošče na »Carnarvon Castle«, ki naj zamašijo luknje. Angleška križarka »Enterprise« (7580 ton) ter še neka druga angleška vojna ladja sta nemški ladji za petami. Po nekaterih poročilih se je v južnem Atlantiku že vnel pomorski boj med tremi ladjami.

MONTEVIDEO, 9. dec. CBS. Angleška pomožna križarka »Carnarvon Castle«, ki je bila poškodovana v boju z neko nemško pomožno križarko, lahko ostane v montevidski luki 72 ur zaradi popravila.

LONDON, 9. dec. Reuter. Britanska križarka »Diomedea« zasleduje skupaj s križarko »Enterprise« nemško pomožno vojno ladjo v južnem Atlantiku.

MONTEVIDEO, 9. dec. CBS. Neidentificirano radijsko poročilo javlja o pomorski bitki med angleško križarko »Enterprise« in nemško pomožno križarko, ki je pred nekaj dnevi napadla angleško

pomožno križarko »Carnarvon Castle«. Uradnega potrdila o bitki še ni.

BITKA NA ATLANTIKU

MONTEVIDEO, 9. dec. DNB. Tehnična komisija, ki je pregledala škodo na angleški pomožni križarki »Carnarvon Castle«, ki se je zatekla v luko, je sklenila ladji podaljšati rok bivanja v Montevideu. Urugvajska vlada je dovolila 72urno zadržanje od časa, ko je bila ladja pregledana. Izvršena bodo neobhodno potrebna popravila. Nemški poslanik je posredoval pri urugvajski vladi za 22 Nemcev, ki jih je »Carnarvon Castle« vkrcala z brazilskega parnika »Itapo«.

Razdor med Japonsko in USA

TOKIO, 9. dec. DNB. Večina japonskega tiska zahteva, naj Tokio poostri svojo politiko do USA. S tem, da je Japonska poslala v Washington za poslanika Nomuro, je bil storjen zadnji poizkus, piše »Kokumin Simbun«. Toda ameriška javnost ne kaže nobenega zanimanja in razumevanja za japonske interese. Gotovi krogi v USA gredo celo tako daleč, da zahtevajo od ameriške vlade, naj sporoči

Nomuri, da ne bodo USA nikoli pristale na izpremembo statusa quo na Daljnem vzhodu. Pod takšnimi okolištni, nadaljuje list, mora iti razvoj japonsko-ameriških odnosov le po pesimistični poti. Izgradnja novega reda na vzhodu Azije je namreč za Japonsko življenjskega pomena, zanj se zalaga na življenje in smrt. Zato je naravno, če javno mnenje terja poostritev nastopa proti USA.

Severnoirska zvestoba do Anglije

LONDON, 9. dec. Reuter. Novi predsednik vlade severne Irske Andrews je v Belfastu govoril o zunanji politiki ulsterške vlade in naglasil: Prebivalstvo Ulstra hoče živeti v dobrih odnosih z narodom na jugu Irske. Ti odnosi pa morajo biti res prijateljski, sosedni in ne v razmerju 2:1 v okviru republikanske Irske. Mi ne bomo nikoli zavzeli takšnega stališča. Če hoče južna Irska vzpostavi

viti dobre odnose s severno, tedaj mora opustiti svoje nade proti ustavni poziciji severne Irske. Prebivalstvo severne Irske se noče odreči svojim pravicam, ki jih ima kot državljani Velike Britanije in britskega imperija. V politiki Ulstra ne bo v tem pogledu nobenih izprememb. Severna Irska bo pomagala Veliki Britaniji tako v miru kakor v vojni, ker so nje prebivalci podaniki britskega kralja.

Vojaški posveti v Moskvi

LONDON, 9. dec. ZPV. Radio poroča, da so bila v soboto v Kremlju važna posvetovanja sovjetskih vojaških strokovnjakov. Posvetovanj so se udeležili tudi načelniki političnih oddelkov sovjetskih vojnih sil. Na teh posvetovanjih je podal poročilo general Stern, vrhovni poveljnik sovjetskih čet na Daljnem vzhodu. General se je zavzemal za naglo izpopolnitev

izvežbanosti vojske. STOCKHOLM, 9. dec. ZPV. Ameriški veleposlanik Lawrence Steinhardt je nenadoma odpotoval nazaj na svoje službeno mesto v Moskvi. Njegova vrnitev se je sicer pričakovala šele čez 10 dni. To naglo pripisujejo dejstvu, da se vrše sedaj v Moskvi važna vojnopolitična posvetovanja.

ANGLEŠKO-AMERIŠKA POGAJANJA WASHINGTON, 9. dec. DNB. Ameriško-angleška pogajanja o finančni pomoči se razvijajo na temelju dveh principov. Predvsem ne pristanejo USA na večjo finančno pomoč Angliji, dokler ne bodo vsa finančna sredstva te izčrpana. Angleško načelo je, da dobe pristanek za posojilo kasneje, ko bodo za to nastopile potrebe. To bi bilo potrebno tudi za to, da angleška vlada pripravi načrte

o angleških nakupih in obenem potolaži proizvajalce s svojo sposobnostjo plačanja nabavljenega blaga. »Associated Press« javlja, da prevladuje v političnih krogih potreba dane garancije za angleške nabave v Ameriki. Živahno se v tem pogledu razpravlja o eventualni izročitvi angleških posestev na zahodni hemisferi, odnosno njih izročitvi v koncesijo za proizvodnjo kavčuka in cinka.

Angleški letalski napadi v Afriki

LONDON, 9. dec. Unp. V soboto ponoči so angleška letala uspešno napadla italijansko letalsko oporišče pri Castro Benito v severni Afriki. Odvržene so bile po svetlobnih raketah težke eksplozivne bombe, ki so uničile mnogo italijanskih letal. Letališče pri Tripolisu, ki je glavno oporišče italijanskih zračnih sil v severni Afriki, je bilo močno prizadeto.

NOV JAPONSKI VOJSKOVODJA NA KITAJSKEM

SANGHAJ, 9. dec. Domei. General Šigeru Savada, bivši državni podtajnik v vojnem ministrstvu, je prevzel poveljstvo nad japonskimi četami na Kitajskem.

POTOPLJEN NEMŠKI PARNIK

HAVANA, 9. dec. CBS. Neka angleška križarka je torpedirala in potopila nemški trgovski parnik »Irdarwald« v bližini Jamajke.

OKREPLJEN POLOŽAJ ANGLIJE

TOKIO, 9. dec. Domei. List »Asahi Simbun« piše, da je položaj Velike Britanije okrepljen zaradi trgovskih dogovorov s Turčijo in Španijo ter zaradi vedno večjih dobav iz Amerike.

ODREDBA SIRIJSKE VLADE

BEYRUT, 9. dec. DNB. Vlada Sirije in Libanona je sporočila, da bo vsak, kdor bo kršil zakon o službovanju v tujih vojskah, kaznovan z izgubo sirijskega, odnosno libanonskega državljanstva. Vsi državljani obeh dežel, ki bivajo v tujini, se morajo v teku enega meseca vrniti domov.

Borza. Curih, 9. dec. Devize: Beograd 10, Pariz 9, London 15.90, New York 4.31, Milan 21.72½, Berlin 172.50, Sofija 4.30, Budimpešta 85, Bukarešta 2.15.

Mariborska napoved: Pretežno jasno in stanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura +10.4, danes najnižja —7.3, opoldne +1.

Odločujoči v Beogradu so mirni, samozavestni

Paberki iz prestolnice — Zunanje politični dogodki in njih odmevi v našem človeku — Politika sporazuma ostane

Zunanje politični dogodki zadnjih štirnajstih dni so prinesli naši državi veliko korist. V trenutku, ko se je pojavila neposredna nevarnost krvavega konflikta, v katerem bi bilo treba braniti meje Jugoslavije, se je na mah in ne samo na zumaj, pokazala najodločnejša volja Srbov, Hrvatov in Slovencev, braniti meje države; v premenjih poprej boječih dušah pa se je izvršil zdrav preokret: nikjer več bojaznlivega popraševanja, kaj bo, če bo, marveč čvrsta odločnost braniti, kar je našega.

Ta preokret, katerega odmev se v Beogradu jasno odraža, je položaj naše države znatno okreplil.

Odločujoči v Beogradu so mirni. Ne samo zato, ker so samozavestni, marveč tudi za to, ker smatrajo, da je dovolj stvarnih momentov, ki kažejo na to, da nima nihče niti interesa niti poguma sedanje stanje na Balkanu nasilno izpremeniti. Tistim, ki sprašujejo, ali bo vojna ali ne, naj služijo te vrstice za odgovor s pristavkom: ČIM ODLOČNEJŠI SMO, TEM VEČJA JE VERJETNOST, DA OHRANIMO ČASTEN MIR IN NEVTRALNOST. To odločnost morajo pokazati ne samo oni, ki so formalno odgovorni za usodo države, nego ves narod, od prvega do zadnjega. Nikdar ni bila naša usoda v toliki meri v naših rokah, v rokah slehernega, kakor v teh časih. Tega se moramo zavedati posebno tudi mi Slovenci.

Zanimivi so pogovori, ki jih sliši človek v Beogradu. Na primer v tramvaju, polnem občinstva: Vstopi možki srednjih let s kovčgom, očividno na potu, da izpolni svojo dolžnost. Olajša si srce, psujoč, da mora že tretjič na pot in zapustiti svoje gospodarstvo, pristavljajoč, da ne želi potovati še enkrat, kajti bolje je končno vse razčistiti, pa da se zna, pri čem smo. Opominja ga starejša gospa, naj ne bo tako nestrpen. Res, da vse to ni prijetno, toda bolje je imeti take neprijetnosti, kakor pa prelivati kri, če res ni skrajna sila, češ: Tudi jaz sem rodila tri sinove za to, da umrjejo za domovino,

kljub temu pa mislim, da kaže potrpeti.

Vlaki so na jugu zelo, zelo polni, še bolj, kakor pri nas v Sloveniji. Vse potuje mirno, disciplinirano, trezno. Če primerjamo ta potovanja s potovanji, ki jih vidimo pri nas, se čudimo. Kljub temu, da je srbski narod temperamentnejši, kakor smo mi Slovenci, se vidi, da reagirajo naši ljudje na razne dogodke nemirneje, bolj zaskrbljeni, kakor južni bratje, ki smatrajo vse to za samoobsebi umevno.

Spričo vseh teh in sličnih dogajanj, je umevno, da je notranjepolitično življenje

nje precej zgubilo na zanimanju. Ljudje se ne sprašujejo več toliko, kdo bo danes ali jutri minister; nadmodrivanja so omejena na najožji krog neposredno interesiranih. To kar je, sicer ni najbolje, toda kaj boljšega se trenutno ustvariti ne da. Kar bi se v drugih razmerah hitreje razvijalo, za to je treba sedaj neprimerne več časa. Neko ravnotežje, ki ga daje vsaka vladna kombinacija, se ne more rušiti, dokler ni možnosti in garancije, da se dá nadomestiti vsaj z enakim. Take možnosti in gotovosti zaenkrat še ni videti. Zato se morajo vsi nestrpneji pač še strpeti. Gotovo je samo eno: politika sporazuma ostane n. n.

„Naš mednarodni položaj je dober“

Na zadnji seji mestnega sveta Beograda je bil navzoč tudi predsednik vlade Cvetković. Zahvalil se je za pozdrav predsednika občine Tomića ter poudaril, da je naš mednarodni položaj, zahvaljujoč jasni in premišljeni politiki dober. Prešli smo srečno mnogo težkoč, prebrodili smo vse nevarnosti v miru. Zato se moramo v prvi vrsti zahvaliti našim notranjim prilikam, ker smo si vsi soglasni, Srbi, Hrvati in Slovenci. Zahvaljujoč politiki sporazuma lahko gledamo mirno na vse dogodke v bodočnosti.

Ko bodo kasneje proučevali zgodovinski akt sporazuma, bodo šele uvideli njegovo pravo vrednost.

Sodelovali bomo in tudi hočemo pri ustvarjanju nove Evrope. O vseh mednarodnih odnosih se lahko pogovarjamo, toda, bodite prepričani, da ne bo v nobenem primeru dovedena do vprašanja naša neodvisnost in svoboda. Običinski svet je predsedniku vlade burno pritrdil in sprejel posebno ona mesta, ki govore o bratski slogi in zaščiti naše svobode z velikim aplavzom.

Glavni cilj velikega dela dr. Mačka

Na svečanosti HSS v Splitu, kjer so blagoslovili zastave stranke ter je nastopilo več pevskih društev župe »Matije Gubec«, je govoril tudi odposlanec dr. Mačka, odvetnik dr. Odič. Med drugim je dejal, da mora biti samo država, urejena na zdravem socialnem temelju, prava domovina, ljubljena od vseh in če

treba, branijena od vseh. To mora biti domovina, v kateri ni lačnih, kjer je kruha za vsakogar, dosti pravice za vse, ki jo iščejo. Zasluga dr. Mačka je, da uživamo v teh težkih dneh mir. Glavni cilj njegovega dela je, da ohrani celokupnost hrvatskega narodnega ozemlja. Slavje v Splitu je dokaz, da je Hrvatska zedinjena od Čakovca do Kotora.

»Priateljstvo Madžarske in Jugoslavije služi izključno interesu obeh držav, plodonosno sodelovanje obeh je zelo koristno za ves jugovzhod.« pišejo nemški listi ob prihodu Csakyja v Beograd in pozdravljajo prijateljstvo med obema podonavskima državama.

»Dvatisočletno donajanje prosvete na vas je propadlo. Vas sama širi zdaj prosveto«, je dejal na hrvatskem prosvetnem saboru R. Herceg, predsednik Seljačke Sloge. Kmečki govorniki so naglasili, da »bombe lahko uničijo mesta, ne morejo pa vaških domov. Dežela naj se vrne k domači preji, postavijo naj se tovarne za proizvodnjo iz domačega lana in konoplje. Prepovedo naj se zakoni med nezdravimi, vzpostavijo znova domača nošnja.«

Randolph Churchill, sin angleškega premierja je vstopil z zadnjim govorom v parlamentu v politično areno. Premierjeva hči Sara je pa dobila odlično reputacijo na gledališkem odru. S svojim možem, znanim igralcem Viktorjem Oliverom, je prevzela glavno vlogo v neki igri Noela Cowarda. Piše tudi izvrstne šlagerje.

Blizu 500 akcijskih društev neprijateljskih držav je v Italiji pod državno kontrolo. Glavnica teh znaša 4 milijarde lir. Nacionalizacijo podjetij so odložili za kasnejši čas.

Bivši car Viljem II. biva še vedno v Doornu. Po zadnjih vesteh je težje obolen in onemogel.

najnovjših del. Za razstavo je veliko zanimanja. Zlasti občudujejo obiskovalci umetnikove pokrajinske slike, med katerimi so tudi motivi iz Prekmurja.

k. Otvoritev splitskega gledališča. Sinoči je bila v Splitu slavnostna otvoritev tamkajšnjega gledališča, ki je bilo več let zaprto. Pred otvoritveno predstavo so bili slavnostni govori o pomenu tega dogodka. Nato so vpriporili odlomke iz Maruličeve »Judite«, ki je bila svojevčasno prvo hrvatsko tiskano književno delo ter Rabadanovo glasbeno delo »Split gradec. Hrvatsko narodno gledališče v Splitu ima dramo, opereto in opero. Gledališče prejema med drugim veliko subvencijo hrvatske banovine.

k. Curih išče pri nas pevce in pevke. V Evropi, zlasti v Nemčiji, je doseglo več jugoslovanskih opernih pevcev in pevč, kakor tudi plesalk in plesalcev izredne uspehe. To je napolnilo sedaj tudi švicarsko opero v Curihu, da je poslala organizaciji hrvatskih avtorjev v Zagreb dopis, v katerem pravi: Operni pevci in pevke vseh strok, kakor tudi operetne pevke, ki znajo peti v nemškem jeziku, naj se takoj javijo. Interesenti naj se javijo pri nas pismeno na naslov: Udruženje jugoslovanskih dramatik avtorov, Zagreb, Jelčićev trg 1, III.

k. Razstava prekmurških likovnih umetnikov bo v Murski Soboti od 1. do 15. decembra. Razstavljali bodo Karel Jakob, Franc Kuhar in Albin Sagadin, ki so prvič razstavljali za časa Prekmurskega tedna. Razstava bo najbolje pokazala njihov dosedanji napredek.

Nedavno sta se v Inostutu sestala k posvetovanju za vojne akcije odstopivši šef italijanskega generalnega štaba, maršal Badoglio in nemški maršal Keitel. Na sliki ju vidimo, kako pregledujeta častno četo nemške vojske.

Žgoče rane Romunije

V Albi Juliji je Antonescu na neprikrit način ponovno naglasil, da se Romunija ne odpušča izgubljenemu delu Transilvanije. Tisoči in tisoči so odšli na domove z znova podžgano mislijo, da je dunajska arbitražna razsodba le začasna. Val revizionizma se kakor strup razširja po deželi, zato ni čudno, da je vse romunsko javno mnenje tudi prenasršeno zahtev po obnovi starih mej.

Romunski revizionizem pa ni nič drugega kakor poseganje v stari Versailles in Trianon. Je indirektna odklonitev dejanj sil osi, katerim je Madžarska priznala vso sankcijo. »Romania Nouva« piše, da se mora Romunija v stari veličini obnoviti. Osvajalci pač lahko s silo meča ugrabijo deželo, ne morejo pa vzeti ljudem svobodne volje odločiti, kje je njih domovina. Ni bilo prav, da niso pustili romunskih mej braniti z orožjem. Kdaj bo dano povelje, stare meje spet vzpostaviti?

Tako in podobno se podžiga v Romuniji še vedno maščevanje po delitvi Transilvanije. Najžalostneje pa je, da Romunom pri tem sekundirajo tudi nekateri tuji listi, tako švicarski, ugotavlja v uvodniku »Pester Lloyd«.

Padec Korice in vloga Angležev

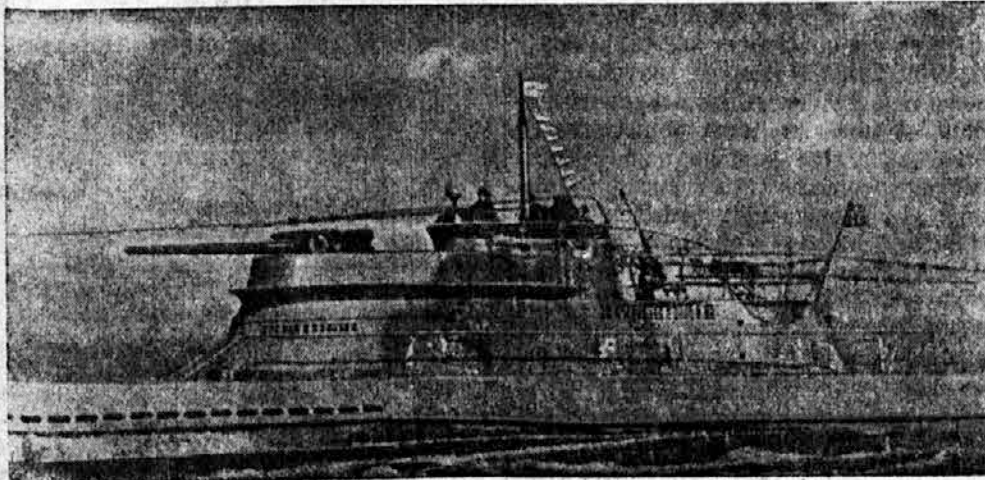
Angleško letalsko ministrstvo je objavilo poročilo o drznem podvigu angleških letal, ki so preprečila Italijanom, da bi pravčasno poslali v Korico pomožne čete ter so lahko Grki medtem mesto zavzeli.

Na prošnjo grškega poveljstva je dospela na fronto skupina treh težkih angleških bombnikov. Ti so leteli nad cesto Korica—Podgradec ter se spustili v strmoglavem padu nizko v dolino. Drzno dejanje je terjalo izgubo dveh bombnikov, pilot tretjega je pa po povratku poročal:

»Leteli smo nad oblaki, od koder nam ni bilo mogoče opazovati gibanja sovražnikov. Odločili smo se za strmoglav napad. S hitrostjo 350 milj na uro smo se prebili skozi oblake. Globoko spodaj smo opazili dolgo kolono svražnih čet in tren, ki se je vzpenjal v klanec. Takoj smo ga napadli in odvrgli večje število bomb. Razbežane čete smo obsuli s strojnimi, sovražnik je močno odgovarjal s protiletalskimi topovi.

V tem trenutku smo opazili velik, kameniti most, preko katerega se je pomikala kolona avtomobilov. Vrgli smo nanj bomb, ena ga je zadela in raznesla. Eksplozija je bila tako strahovita, da so koščki kamena udarjali v naša krila. Visoko v zrak se je dvignil oblak prahu in dima, most se je zrušil v globočino. Pot je bila pretrgana, nihče ni več mogel v breg, čete so zbegane letale okrog in kakor omamljene iskale zavetja.

Naloga je bila izvršena. Domov se je vrnilo le eno letalo. Šest dni nato so pa Grki vkorakali v Korico.

Neka nemška podmornica se vrača iz pomorske bitke

Kultura

Ob 25 letnici Bezenškove smrti

Dne 11. t. m. poteče 25 let, kar je v Sofiji umrl vseučiliški profesor Anton Bezenšek, ustanovitelj slovenske in jugoslovanske stenografije ter eden prvih bojevnikov za jugoslovansko bratstvo. Menimo, da je naša dolžnost, spomniti se tega velikega jugoslovanskega rodoljuba ob 25-letnici njegove smrti prav zato, ker nam zdaj bolj ko kedaj jasno stopa pred oči nujnost treznega političnega preudaraka glede složnega sožitja Jugoslavije in Bolgarije in potreba trdne sloge med Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari, ki jo je Bezenšek tako vneto zagovarjal in za katero je tudi praktično delal.

Ko je mladi Bezenšek, rojen 1. 1854. na Frankolovem pri Celju, po gimnazijskih studijah v Celju 1. 1874. napravil v Zagrebu zrelostni izpit in se posvetil studiju filozofije, se je začel prvi med Slovani truditi za razvoj stenografije med Slovenci in ostalimi južnimi Slovani. L. 1876. je začel izdajati mesečnik »Jugoslovanski stenograf« in je položil tako temelje jugoslovanske stenografije. L. 1879. se je

sledeč klicu svojega slovanskega srca, preselil v Bolgarijo, kjer je po nalogu ministrstva ustvaril bolgarsko stenografijo. Bil je tudi ravnatelj stenografske pisarne sobranja, obenem pa profesor na gimnaziji. Pozneje je poučeval v Plovdivu na realni gimnaziji, l. 1910. se je pa vrnil v Sofijo, kamor je bil poklican kot izredni profesor na tamošnje vseučilišče in kjer je ostal do smrti. Bil je obenem zelo delaven na literarnem področju in je pisal stalno v slovenske časnike in časopise. Družba sv. Mohorja je izdala njegovo knjigo »Bolgarija in Srbija«. Spisal je dalje tudi bolgarsko slovnico za Slovence.

Kako je bil Bezenšek spoštovan in upoštevan, dokazuje dejstvo, da je bil častnik francoske akademije znanosti in odlikovanec reda sv. Aleksandra in sv. Save ter zlatega bolgarskega križca za državne zasluge. V. S.

k. Slikar Božidar Jakac je v Jakopičevem paviljonu priredil razstavo svojih

Gospodarske vesti

Občine kot posredovalke blaga

Pod tem naslovom je priobčil »Trgovski list« članek, v katerem prihaja do pravnega zaključka, da je uspešno razpečavanje blaga po občinah tudi v medvojni prehrani mogoče le s sodelovanjem trgovstva. Članek med drugim izvaja:

Aprovizacija prebivalstva ni lahek posel in zato je treba ločiti se tega posla z največjo objektivnostjo in premišljenostjo. Pred vsem pa bi bilo skrajno lahkomišlno odklanjati pomoč, ki se nudi od dobro organizirane trgovine in namesto te zanesljive pomoči že z neko trmoglavostjo nalagati to delo občinam, ki niso usposobljene za ta posel. Več ko zadovoljni moramo biti, če bodo mogle občine zadostiti vsaj tej svoji nalogi, da bodo pomagale revnemu prebivalstvu, več od njih zahtevati pa ni niti pametno niti koristno. Vsak naj opravlja svoj posel dobro, pa bo vsem nam bolje!

Naloga »Prevoda« je le ta, da spravi blago v deželo in da ga čim bolj razdeli med prebivalstvo. Jasno je, da bo razdelil blago najbolje, če se bo poslužil že obstoječih organizacij. In to so v prvi vrsti trgovine, v drugi pa zadrage.

Prav nikjer ni videti razloga, zaradi katerega naj bi se občine lotevale trgovskih poslov, nasprotno pa je polno razlogov, ki govore proti temu. Predvsem govori proti temu izkušnja. Saj smo vendar videli, kako so občine razdeljevale koruzo za pasivne kraje! Zaradi revežev se je vpeljala vsa ta akcija s koruzo za pasivne kraje, njenih dobrot pa so bili de-

ležni predvsem oni, ki so imeli denar, da so jo kupili. Prav pogosto se je pripetilo, da so prodajali trgovci koruzo ceneje, kakor pa občine, dostikrat pa so bili trgovci tudi tisti, ki so rešili občine posla, za katerega občine nimajo pogojev. Kje pa ima katera občina skladišče za blago, kje strokovne moči, ki znajo ravnati z blagom, kje orodje, ki je potrebno za razdeljevanje blaga itd.? In čeprav občine za ta posel niso usposobljene, se jim ta posel vsiljuje, odvzema pa tistim, ki imajo vse pogoje za ta posel! Ali je to pametno? Kaj je torej zadnji vzrok, da se to dela?

Pa še na nekaj je treba opozoriti. Občine so politična telesa, za katere se vo-

dijo tudi hudi strankarski boji. Če danes teh ni, pa še dolgo niso izbrisane vse posledice teh bojev. Ali pa je potem tudi dana garancija za ono objektivnost, ki je pri takšnih poslih nujno potrebna? Trgovina daje takšno jamstvo, ker trgovec ne sprašuje odjemalca po njegovem naziranju.

V našem javnem življenju se je silno udomačilo šablonsko reševanje vprašanj. Ena takšnih šablon je tudi ta, da se smatra občino za ono organizacijo, na katero se morejo nalagati vedno nove naloge in dolžnosti, ne da bi imele občine za to le primeroma zadostna sredstva. Posledica tega nerazmerja med dolžnostmi in sredstvi mora biti samo negativna.

Dr. Maček za krušne karte po mestih

Trgovinski minister dr. Andres in hrvatski ban sta podpisala uredbo, po kateri mlini v bodoče ne bodo smeli več mleti moke tipa »0«, temveč bodo morali iz vse pšenične moke namleti enotno moko. Le nekaj mlinov bo smelo pod posebnim nadzorstvom mleti še nadalje tudi moko »0«. Po 1. januarju pa bo morala biti krušna moka pomešana s pšenično in koruzno moko. Koruzne moke bo dodane 30%. S tem bo kruh do nove žetve zagotovljen. Če bi bili nezadostni tudi ti ukrepi, bo uveden ob ponedeljkih in torkih izključno koruzni kruh. Vsekakor pa brez kruha ne bomo ostali. Raz-

delitev moke doslej ni bila dobra. Ljudstvo mora imeti nadzorstvo nad razdelitvijo. Zato ima potrebne organe in to so okrajni odbori. V mestih pa je treba uvesti krušne karte. Vsakdo mora dati častno besedo, ali ima na zalogi kakšno moko ali žito, tako da mu v takem primeru ne bo treba dvigniti krušnih kart, dokler svoje zaloge ne bo porabil. Vsako prikrivanje pa bo strogo kaznovano. Ni pravično, da bi v teh časih eni živeli v izobilju, drugi pa trpeli pomanjkanje. To se ugotovitve dr. Mačka na posvetovanju »Gospodarske sloge«.

Iz delovanja Zveze trgovskih združenj

Seja ožjega odbora Zveze trgovskih združenj je obširno obravnavala načela, po katerih naj se izvede aprovizacija prebivalstva. Predvsem naj se racionirano blago (posebno petrolej) dobi prosto v trgovinah na izkaznice, ki jih bodo izdajala okrajna načelstva oziroma občine. Preskrba prebivalstva ni zadostna in je pomanjkljiva posebno glede moke. Slovenija prejme tedensko zadnje čase moke le 40 vagonov, potrebuje pa tedensko najmanj 120 vagonov! Ožji odbor je sprejel tudi nekaj sklepov glede ozdravitve nezdravega razmerja med trgovci

na veliko in na drobno. Zveza bo zahtevala, da mora delodajalec vajenca po končani učni dobi zaposliti še vsaj pol leta ter se naj tozadevno izpremeni obrtni zakon. Vsem združenjem pa priporoča uvedbo nedeljskega počitka. Ustanovljen je odsek veletrgovcev z živili, ustanovil pa se bo tudi osrednji odsek trgovcev s surovimi kožami. Zveza priporoča članstvu plačevanje nameščenskih dokladov, ki je določena za banovino Hrvatsko. Za one, ki jim je bila določena minimalna mezda z banovo odredbo, zvišanje ne prihaja v poštev.

drugih 12%. — Na podlagi navedenih cen surovih kož bodo banske uprave določile cene usnju.

g 10—20% je zmanjšana poraba kruha v naših večjih središčih zaradi uvedbe enotne ljudske moke in prepovedi prodaje svežega kruha. Se nekateri novi ukrepi in eventualna mletev bele moke le za bolnišnice in podobno, naj bi pomagali še do nove žetve.

g Pšenično-koruzno moko in kruh ter koruzni kruh so začeli prodajati v Beogradu.

Gradbeni minister o načrtu namakanja

Gradbeni minister Vulović je dal daljšo izjavo o namakalnem načrtu, ki naj bi po svoji izvedbi pomagal povečati površino obdelovalne zemlje pri nas ter priporočil k boljši prehrani. Ministrstvo bo ustvarilo načrtno podlago namakalnemu sistemu s pomočjo brezplačnega sodelovanja strokovnega dela podrejenih inženirjev in tehnikov z občinami in vodnimi združenji. Ministrstvo je v te svrhe preko tehničnih oddelkov banskih uprav poslalo občinam pisma in formularje, s pomočjo katerih naj zberejo za tehnična dela potrebne podatke. S sodelovanjem

ljudstva in tehničnih organov bo po mnenju ministra realiziran cenen in preprost način namakanja, s katerim se ne bi okoriščali samo najbližji mejaši, ki imajo posestva v bližini planinskih voda, temveč bi se namakala posestva na celih vaških in občinskih področjih. Delo bi izvajali preko namakalnih združenj in vodnih združenj za zaščito pred poplavam.

g Zastopstvo malih tekstilnih podjetij je interveniralo pri trgovinskem ministru, da bi izpremenil dosedanj ključ razpodelitve bombaža, kajti tako so favorizirana velika podjetja na škodo malih.

Maksimirane cene za surove kože

Urad za kontrolo cen v Beogradu je določil maksimalne cene za surove kože domačega izvora. Veljajo za pariteto franko vagon Beograd, v dravski banovini za pariteto franko vagon Ljubljana. Maksimalne cene (1 kg) za goveje kože so 23 din, za telečje z glavo in nogami 26, brez glave in s kratkimi nogami 31 din, za kože juncev od 23—26 din, za konjske kože 18 din, če so krajše manj,

za vse suhe goveje kože 60 din, za suhe telečje 70 din, za razpete suhe goveje kože 83.50 din. Pri prevzemu kož brez soli se odšteje še kalo: pri govejih za poletne mesce do 15%, za zimo do 12%, pri telečjih za letne do 10%, za zimske mesce do 7%. Tež cen, določeni za trgovce s surovimi kožami in za predelovalce, smejo dodati trgovci za svoj bruto zaslužek pri konjskih kožah 10%, pri

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

55

— Dvomim, če bo sploh prišel. Jimmy je hudo zardel.
— Ne, tega si nisem zaslužil.
Kristina se je zasmejala. Tako trd in tuj je bil ta smeh.
— O stvari nisem kdo ve kako prepričana.
Zavila sta na Regent Street. Prodajalka cvetja je pomohla Jimmyju šopek vijolic skoraj pod nos.
— Gospod, kupite šopek vaši lepi dami...
Jimmy se je trudno nasmehnil in se ozrl na Kristino.
— Ali ti lahko kupim? — Ne da bi čakal na njen odgovor, je dal dekletu novic. Kristina je vzela šopek. Sama sebi se je čudila. Skoraj neverjetno se ji je zdelo, da je nekoč tako radostnega srca hodila z Jimmyjem po londonskih ulicah. Da, ko bi ji takrat kupil šopek vijolic... Toda zdaj... Zataknila si je šopek. Toda še opazila ni, da ji je že naslednji trenutek padel šopek na tla. Jimmy je to videl, a je molčal in stopil naprej.

Prišla sta v park. Jimmy je srečaval mnoge znance. Mehanično je pozdravljali ter se nenehoma bal, da bi ga kdo ustavil ter se z njim spustil v razgovor. Kristina pa se je nekoč sramovala njegovih prijateljev in znancev. Vsi so prav gotovo vedeli, da je bil nekoč zaročen s Cynthia Farrowo, s katero so ga srečavali v prav tem parku, kjer zdaj hodita. V srcu se je oglasila stara ljubo-sumnost. Ne, tega ne bo nikoli pozabila, četudi bi živela delj kot ji je usojeno. Spomin na ženo, ki je uničila njeno srečo, bo kot senca ležal med njima.
— In kaj bo s kosilom? — je dejal Jimmy in pogledal na uro. Pol enih je že.
— Rada bi povabila na kosilo tudi gospoda Sangsterja, — je rekla Kristina. — Ali bi ga mogla zdajle kje najti?
— Lahko mu telefoniram. Sicer v svoji sobi nima telefona, toda sluga mu lahko sporoči. Saj ti je prav tako, kajne?
Počakala je pred telefonsko celico, medtem ko je Jimmy telefoniral. Opazo-

vala ga je skozi steklena vrata. Klobuk si je potisnil nekoliko nazaj, z lakti pa se je oprl na leseno polico. — Zdi se mi, da je še prav mlad, — je pomislila Kristina. — Toda strašno je sluhšal.

— Žal mi je, toda Sangsterja ni doma. Kristina je bila močno razočarana. — Ali bi ne mogla povabiti koga drugega? Jimmy jo je očitaloče pogledal in se ironično nasmehnil.

— Nikoli bi si ne mislil, da mi boš vračala s tolikimi obrestmi.

— Nikar o tem ne govoriva, — ga je prekinila. — Ne morem ti pomagati. Stori la sem, kar si me prosil. Povedala sem ti, da več ne smeš pričakovati, zato se tudi nikar ne razburjaj!

— Oprosti mi, — ji je dejal Jimmy prisiljeno.

Kosila sta skupaj.

— Ali naj naročim vstopnice za gledališče? — je predlagal Jimmy.

— Saj ti vendar nisem niti z besedico potožila, da bi mi bilo dolgčas.

— Meni pa se je zdelo, da se strahovito dolgočasim, — se je Jimmy že kar vidno razburil.

Da bi se Kristina ob njem dolgočasila. Bolelo ga je. Kristina pa se je naslonila na stol in se razgledovala po sobi. Za Jimmyja se sploh ni zmenila, prav tako ne kot se on nekoč ni zanj.

Najmanj dvajsetkrat na dan je preklel

Jimmy samega sebe, ker je tako neumno zapravil svojo srečo. Kaj bi zdaj dal za sladak Kristinin nasmeh, za njen lep pogled. To, kar je nekoč preživel s Cynthia Farrowo, se mu je zdaj zdelo strašno prazno. Vsi tisti večeri ob šampanjcu, pa večno pogrevanje teaterskih vprašanj in podobno, ne, tega bi zdaj ne mogel več prenesti. Sovražil je dni, ki jih je nekoč tako brezplodno zapravil. Kako je zdaj hrepenel po tihni sreči, po domu, po poljih in gozdovih, kjer se je nekoč podil kot razposajen deček s Kristino.

Ko sta stopila iz restavracije, je bilo kot iz škafo. Počakala sta, da je minil glavni naliv. Potem sta odšla kar tako, brez vsakega cilja, po ulicah. Hodniki so bili mokri in ceste polne vode, ki je drla v kanale.

— Domov bova morala, — je žalostno rekel Jimmy.

— Domov? — ga je pogledala Kristina. — hotel si reči v hotel, kajne?

— Da, sodil sem, da bi znabiti le šla k meni. Zakurjeno je in prijetna toplota bi ti dobro dela.

Kristina je nekaj trenutkov oklevala. Srce ji je jelo nagljeje utripati.

— Ne, hvala ti. Vrnila se bom v hotel.

Jimmy je velel ustaviti taksi. Izstopila sta in peš nadaljevala pot. Znenada je dejala Kristina:

(Dalje.)

Novice

Velika socialna akcija CMD za obmejne šole

Razdelila bo za 325.000 din blaga

Letos so potrebe v severnem delu Slovenije še posebno velike zaradi raznih elementarnih nezgod in vedno večje dražnje. Zato pa je pomoč v teh krajih tokrat še posebno nuja. Tega se v polni meri zaveda Ciril Metodova družba, ki je v ta namen organizirala 10. novembra nabiralno akcijo v vsej Sloveniji ter zbrala nad 220.000 din. Poleg tega so posamezne podružnice, zlasti pa mariborska, priredile svoje nabiralne akcije, ki so tudi pokazale polno razumevanje premožnejših za potrebe revnih obmejnih krajev.

Ljubljanska in mariborska CMD bosta letos skupno obdarovali nad 110 šol na severni meji ter v obmejnih prekmurskih krajih. V prvem nadstropju II. deške ljudske šole v Razlagovi ulici v Mariboru je že nekaj dni na delu mnogo neutrudljivih rok požrtvovalnih in nesebičnih mariborskih Cirilmetodarjev in Cirilmetodaric, ki sortirajo blago, ga zavijajo v pakete, pišejo, računajo in pravično dele nakupljeno ter podarjeno blago in čevlje po potrebah posameznih šol. Samo manufakturnega blaga in raznih pletenin bodo razdelili za nad 180.000 din, poleg tega pa za 95.000 din lepih in trpežnih

čevljev. Če prištejemo še za 50.000 din čevljev, ki jih bodo razdelili med obmejne šolarje naši Rotarijci, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da bodo letos dobili siromaški za nad 140.000 din čevljev, ki so letos še posebno dragi. Skupno bodo torej prejeli revni učenci na 110 šolah za nad 325.000 din raznih praktičnih daril. Človeku je kar lepo pri srcu, ko gleda marljive Cirilmetodarje pri človekoljubnem delu in vidi ogromno zalogo blaga, ki bo marsikateremu siromašku olepšalo božič, saj bo dobil toplo obleko in

močne čevlje, toplo perilo, nogavice, čepice itd. Tako velikopotezne socialne akcije CMD doslej še ni izvedla, ker pač ni bilo takšnih potreb. Poleg idealnega človekoljubja CMD je treba podčrtati tudi razumevanje naših boljše situiranih krajev, ki so v polni meri priskočili na pomoč bodisi z darovi v naturalijah bodisi z denarnimi prispevki. Marsikateri dar je prispel nenaprosen k CMD v Mariboru in v Ljubljani, kar dokazuje, da so še piemenita srca, ki čutijo tudi v nesreči s svojimi sobraty.

Ustanovitev letalske akademije

Na predlog vojnega ministra je bila s kr. ukazom predpisana uredba o ustanovitvi letalske akademije. Njena naloga je, da izpopolni naše letalstvo s strokovno dobro izurjenimi ter vojaško izprašanimi mladimi letalskimi častniki ter da pripravi rekrute-dijake za rezervne letalske častnike. Akademija bo razdeljena na razred gojencev in dijakov. Sestavljena je iz uprave poveljstva, učnega in pomožnega osebja, gojencev in rekrutov-dijakov in zavodove ustanove. Število gojencev in rekrutov-dijakov odreja vsa-

ko leto vojni minister po potrebi in proračunskih sredstvih. Šolanje gojencev traja tri leta, šolsko leto se prične 1. oktobra in konča 15. septembra. Na koncu prvega in drugega leta dobe gojenci 15 dni dopusta. Na koncu tretjega leta pa dobi novi častnik 20 dnevni dopust. V akademijo bodo sprejeti mladeniči z osmimi razredi gimnazije in višjim tečajnim izpitom, ne smejo pa biti mlajši ko 18 in ne starejši ko 22 let. Rekruti-dijaki odslužijo svoj obvezni kadrovske rok v dijaškem razredu.

Socialna prireditve v Slatini Radencih

Lep obmejni kotiček, kjer izvira iz zemlje zdravje — Radenska z rdečimi srčki — je tudi letos, ko je socialna pomoč tako nujno potrebna, na pobudo lastnikov in uprave zdravilišča obiskal Miklavž številno revno delavsko deco ter jo obdaril s toplimi zimskimi oblačili in drugimi dobrotami. Z velikodušno podporo lastnikov zdravilišča gg. dr. Ante in Vilma Šaričeva v znesku okrog 22.000 din je bilo obdarjenih okrog 150 delavskih otrok. Otroke in starše, ki so do zadnjega kotička napolnili veliko kavarniško dvorano, je uvodoma pozdravil šef g. dr. Šarič ter se vsem navzočim zahvalil za zvesto in vztrajno delo. Mali neboljjenčki so že nestrpnost pričakovali Miklavža, ki se je pojavil v spremstvu angeljev in parkljev bogato obložen s toplimi oblekami, perilom in čevlji ter drugimi dobrotami. Po končani razdelitvi obilnih darov

je navzoče pozdravila še lastnica zdravilišča ga. Vilma Šaričeva. Iz njenih toplih besed je bilo povzeti veliko ljubezen in skrb do siromašnih otrok. Ravatelj zdravilišča g. inž. Kosmač je s svojim kratkim nagovorom poudaril tesno povezanost delavstva in uprave, ki kot ena družina delajo za napredek in razvoj podjetja. Od obdarovancev je nato mali Rudolf Marovič z deklamacijo izrazil toplo otroško zahvalo prirediteljem v imenu vseh, ki so bili deležni teh dobrot. Da je bilo veselje revnih matčkov še povečano, sta lastnika zdravilišča pripravila za to priložnost poseben vesel filmski program, kar je bilo zlasti za ono deco, ki filma doslej še ni imela prilike videti, poseben užitek. Po izčrpanem programu je bila nato še vsa deca pogoščena s toplo kavo in pecivom.

Cigani ne bodo smeli več v soboško šolo

Občinski odbor v Soboti je sklenil pred kratkim, da otroci iz okoliških vasi ne bodo smeli obiskovati več soboške šole. Toda vsi ostali, razen ciganon iz Črnelavec, Veščice in Pušče, bodo po ugodno rešeni prošnji smeli ponovno hoditi v soboško osnovno šolo. Iz omenjenih treh vasi je do najbližje šole v Kup-

šincih dvakrat toliko, kot v Soboti. Tako bodo cigani odrezani od šole, kajti od Pušče, ki je popolnoma ciganska vas, je v kupčinsko šolo 5 km. Ker nimajo obleke in ne čevljev, ne bodo zmogli te poti. Nekaj ciganskih otrok pa so vtaknili v pomožen razred za defektno deco.

Celje

Smrtna nesreča v Rakushevem lovišču

Pri lovu, ki ga je priredil na svojem lovišču celjski veletrovec Daniel Rakushev v Košnici pri Celju, se je pripetila smrtna nesreča. Med lovci je bil tudi dr. Bruno Sadnik, celjski zobozdravnik. Ko je stekel za nekim ranjenim jazbecem, se je med potjo na neki vzpetini

verjetno naslonil na puško, katere kopito se je pri tem zlomilo in se je puška sprožila. Strel je zadel dr. Sadnika v prsi in so ga našli šele po lovu že mrtvega. Po komisijem pregledu so ponesrečenca prepeljali na dvorišče mestnega magistrata, od tam pa na pokopališče.

c Praznik Sv. Barbare, zaščitnice rudarjev, so celjski rudarji, uslužbeni pri družbi »Bohemija« v Pečovniku, včeraj slovesno praznovali. Z godbo so zjutraj ob 9. prikoračili v kapucinsko cerkev, kjer je bilo slovesno opravilo, po maši so zopet z godbo odkorakali proti Pečovniku, kjer so si priredili zabavo. Od družke »Bohemija« so prejeli za ta dan priboljšek.

c Ljudsko vseučilišče. Drevi ob 20. bo predaval dr. Metod Dolenc iz Ljubljane o temi »Naša narodna pesem in pravna zgodovina«.

c Svojo tovarišico v službi je okradla. 18 letna služkinja Karolina V. je pred dnevi ukradla svoji tovarišici Mariji Ahtikovi v Liscach pri Celju, kjer sta obe služili pri posestniku Luhnju, 5000 din gotovine, eno ročno torbico in hranilno knjžico. Ko so jo aretirali, je tatvino tajala, nato pa priznala, da je omenjene stvari ukradla, 500 din je poslala svojemu bratu, ki jo je prosil za posojilo, 500 din so našli še pri njej, ročno torbico in hranilno knjžico pa je vrgla v Savinjo.

c Poročili so se v Celju: Kenda Rudolf delavec iz Lisc, z Rozalijo Petrovič, šiviljo v Celju; Ivan Levstik, učitelj in Kovačič Andrejina v Mežici; Alojzij Pilič, zi-

dar, in Marija Skrubej na Polulah; Alfonz Otorepac, čevlj. pomočnik in Matilda Znidar, natakarica; Leopold Kranjc, delavec, in Ana Avguštinčič, kuharica; Daniel Paj, delavec in Alojzija Planinšek, delavka.

c Dvojna poškodba. 17 letnemu kovaškemu vajencu iz Celja je vrelo apno močno poškodovalo levo oko, nato pa mu je stroj za vrtnje poškodoval roko.

c Ogrevalnico bodo odprli za reveže in brezposelne v Delavski zbornici.

c Izdaja kart za petrolej pri mestnem poglavarstvu je podaljšana še za jutri in predvidoma še v sredo.

c Potresni sunek smo čuli v soboto ob 10:30 v Celju. Sunek je bil kratek in lažji, smer od zahoda proti vzhodu.

c Muhasto vreme. V soboto dopoldne je bil pri nas še najlepší mrzli, sončni zimski dan. Popoldne pa se je pooblačilo in ob 15:30 je pričelo deževati. Iz Savinjske doline pa smo čuli grmenje, kakor v najhujšji poletni vročini. Izvedeli smo, da je tam v tem času divjala huda nevihta z gromom in nalivom, strela pa je udarila v daljnovid velenjske elektrarne v Podlogu v Savinjski dolini in je bil tok vsled tega prekinjen na progi proti Ljubljani.

Ljubljana

a Na kamniški progi obratujeta od danes spet vlaka, ki sta bila začasno ustavljena, in sicer vlak št. 8419, odhod iz Kamnika ob 14.49, prihod v Ljubljano ob 15.46, in vlak št. 8420, odhod iz Ljubljane ob 16:10, prihod v Kamnik ob 17:01.

a 18 vagonov premoga bo razdelil odbor za zimsko pomoč med revne ljubljanske družine, večji del brezplačno, za kar je bilo vloženih 1.180 prošenj.

a Ljubljansko mladino je mestni predsednik pozval na sodelovanje pri zimski pomoči s posebnimi prireditvami v ta namen. Zlasti so naproseni tudi vsi prireditelji plesnih vaj, naj pobirajo od vseh udeležencev vsaj po 1 dinar prispevka za zimsko pomoč, pri večjih plesnih prireditvah pa vsaj po 2 din, ker bi drugače mestna občina take prireditve morala obdavčiti.

a Protipravnice sečnje. Mestno poglavarstvo opozarja posestnike gozdov v območju mestne občine ljubljanske, da je na podlagi zakona o gozdih vsak golosek, čeprav na manjši površini, prepovedan brez dovoljenja upravne oblasti. Pretirano izsekavanje gozdov ogroža njih trajno izkoriščanje ter tako tudi javne interese. Zato je treba natanko po zakonu o gozdih prijaviti kakršnokoli sečnjo upravnemu oblastvu, torej gospodarskemu uradu mestnega poglavarstva vsaj 4 mesece pred pričetkom sečnje. S sečnjo se nikakor ne sme pričeti predno prosilec nima pismenega dovoljenja pristojne oblasti.

Kongres Jugoslovanske pevske zveze

Včeraj je bil v Nišu 15. kongres Jugoslovanske pevske zveze, katere pokrovitelj je naš mladi kralj. Po zanimivih razpravah o čim uspešnejši propagandi za našo lepo pesem je bil izvoljen za predsednika spet Bogdan Milašinović, za podpredsednika pa dr. Anton Švigelj iz Ljubljane.

Trboveljski drobiž

Novi vodovod bo skoro gotov. Dela na cevodvih so dovršena in v par dneh bodo končane tudi notranje ureditve vodovodnega zajetja. Ko se odstranijo še nekatere ovire formalnega značaja, bodo Trbovlje dobro preskrbljene z izvrstno pitno vodo, kajti z novim zajetjem se je kapaciteta vodovoda

Ptuj

K premieri Nušičevega »Pokojnika«

V torek, 10. t. m. bodo uprizorili v Mestnem gledališču Nušičevega »Pokojnika«. »Pokojnikom« se je Nušič visoko dvignil nad običajno stopnjo svojih komedij in je dokazal, da mu ni smeh samo namen in cilj. V »Pokojniku« je z ostrim in kritičnim očesom razgalil pred nami sredino naše takozvane boljše družbe. Dejanje, ki se kakor plaz sproži pred nami, je tako znano in kruto resnično, da na koncu zamre gledalcem smeh na ustnicah in se zgrozi ob tolikšni pokvarjenosti in nizkotnosti, ki se bohoti v naši sredini. Prav tej aktualni vsebini se mora »Pokojnik« zahvaliti, da je z velikim uspehom obšel vsa gledališča v državi. V Ptujju ga bo uprizorila igralska družina Mestnega gledališča v režiji Jožeta Babiča, ki je delo zgostil posebno v prvi polovici. Z inscenacijo je dejanje dvignil iz ozkega salonskega okvira in ga postavil

Smrtna žrtev planin

Iz Železnikov prihaja poročilo o smrti nesreči v škojeloškem gorovju. V Prtovču se je ubil na doslej še nepojasnjen način delavec Šefkija Marovac iz Novoga Pazarja v zetski banovini. Pokojnik je najbrže omahnil čez strmino in se prekotatil preko skal. Pri tem si je razbil lobanjo ter poškodoval hrbtenico. Njegovo truplo so našli po dolgem iskanju ter ga prenesli v Železnike.

VLOMI NA DEŽELI

V blagajno Zadrudne hranilnice pri Sv. Petru pri Novem mestu so vlomili neznanzi svedrovci ter odnesli 18.000 din gotovine. Vlomilski obisk je imela tudi gostilna Alojza Roglja v Trebnjem na Dolenjskem. Denarja niso našli, zato pa so zlikavci odnesli več kosov manufakturnega blaga. Tretji vlom je bil pri Gornikovih pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju. Razbojniki so s samokresi v rokah zahtevali denar. Ko so se prepričali, da denarja ni v hiši, so brez plena izginili v temno noč.

o Bolniška blagajna TBPD v Ljubljani razpisuje mesto zdravnika za splošno prakso v Trbovljah. Podrobnejši pogoji v »Službenem listu«.

o V Murski Soboti je občina imenovala posebni odbor za preimenovanje soboških ulic. Temu odboru načeluje ravnatelj inž. Zobec. Odbor je krstil Cankarjevo, Prešernovo, Kuzmičovo, Ivanocijevo ulico, Kočljev trg in Trubarjev drevored.

o V korist revnim jetičnim bolnikom je Protituberkulozna zveza v Ljubljani založila lične božične in noveletne razglednice, ki jih je napravil naš mladi umetnik akad. slikar Ljubo Ravnikar. Razglednice bodo prodajale vse večje trafike in knjigarne po ceni 1.— din za komad.

o V Soboti je premeščen namesto predstavljene orožniškega kapetana Jovana Milosavljevića major Friderik Leman.

o Velika soboška stanovanjska hiša Društva za zgradbo železničarskih stanovanjskih hiš je že dograjena v surovem stanju. Gradil jo je stavbenik Sraka. Imela bo dvanajst stanovanj z dvema sobama in pripadajočimi pritliklinami.

n Božič — brez darov in obiskov? Med nekaterimi društvi na Hrvaškem je v teku akcija, da bi letos zaradi izrednih prilik ki vladajo v svetu, izostalo božično obdarovanje, a tudi obiski in čestitke.

n Nove oddelke in nove pomožne ljudske šole je odprla banovina Hrvatska v raznih krajih svojega področja.

n Potopila se je z vinom natovorjena jadrnica na poti iz Visa proti Splitu. Nesreča se je zgodila, ker je bilo morje zelo nemirno ter je jadrnica zadela v skalo ob nekem otočku več sto metrov daleč od kopnega. Lastnik in posadka so se rešili.

n Dobra lekcija za navijalce cen. Okrajno sodišče v Zagrebu je obsodilo na 10 mesecev strogega zaporu ter na 200.000 din denarne kazni velemanufakturnista Mojzesa Seloma, ker si je pri blagu zaračunaval od 80—300% dobička. Obenem so oblastva navijalcu cen zaplenila blaga v vrednosti 1 mil. 450.357 dinarjev.

podvojila. Sedanji vodovod ima kapaciteto 7 l na sekundo, novo zajetje pa 8 in pol, pri polni izrabi vseh studencev pa bi se mogla dvigniti celo na 13.

S stavbenega odra je padel par metrov globoka zidar Mavec Franc, pri novi elektrarni TPD. Imenovani je dobil pri padcu notranje poškodbe. Po prvi zdravniški pomoči, ki mu jo je nudil zdravnik dr. Krasnik, je bil pripeljan v ljubljansko bolnišnico.

Trboveljski rudarji so v nedeljo, 8. 1. m. obhajali praznik svoje zaščitnice sv. Barbare. Ob 10. so se zbrali pred poslopijem direkcije pisarne TPD, od koder so z godbo in zastavo odkorakali k maši v trboveljsko farno cerkev. V sporedu je bilo zastopstvo rudnika, nameštenskih organizacij in II. rudarske skupine Rudniško vodstvo je mesto običajne pogostitve udeležencev prispevalo za Protituberkulozni dispanzer v Trbovljah 3000 din.

p. Z živilskega trga. Na živilskem trgu so se v tekočem mesecu podražili mlečni izdelki. Sir za 1 din (sedaj je po 7 do 8 din za kg); smetana za 1,25 din (11,25); surovo maslo za 5 din (35—40). Perutnino malo kupujejo, ker ima visoko ceno: kokoši do 40 din, pura do 65 din, puran do 130 din in gos do 65 din. Cene žitaricam so ostale v glavnem neizpremenjene. Pojavila se je ajdova kaša, ki je po 8 din za kg, in prosena kaša, ki je po 6,50 din za kg. Jabolka so 5—8 din za kg, suhe hruške po 5 din in suhe slive po 5 din. Z zelenjavo je trg dovolj založen in ima zmerno ceno.

Zanimivosti

Morska vrata balkanskega polotoka

Nekoliko podatkov o Solunu in solunskem zalivu

Balkanski polotok ima na jugu svoj največji, najvarnejši in najlepši zaliv — Solunski zaliv. V smeri sever-jug je zaliv dolg 18 km, širok pa 13 km. Globina ni velika, vendar pa zadostna, da morejo tesno v pristanišče največji brodovi. Vzhodna obala zaliva je gorata, dočim je zapadna peščena, polna naplavin reke Vistrice. Na severu pa se izliva v zaliv v razčlenjeni deli Vardar. V pradavnih dobah je bil Solunski zaliv prav za prav jezero. Šele v neogenu se je zemeljska plast znižala ter je nastal zaliv, dočim je ostal naj-severnejši del pradavnega jezera kopen, toda še danes močviren.

Solunski zaliv je odprt in ga ne zaslanja nobena ožina. Po svojem zemljepisnem položaju je Solun s svojim zalivom nujno turistično najrazličnejših balkanskih interesov, da celo vse Srednje Evrope. Zakaj iz solunske luke vodi na vse strani pet prometnih žil, med njimi je brez dvoma najvažnejša ona ob Vardarju. V Solun so se že v starem veku stekale vse najvažnejše prometne poti, med njimi znamenita »Via Egnatia«. Nekdaj je bil Solun važen in svoboden kulturni in trgovski center, ki je z uspehom tekmoval celo s Carigradom.

Temelje Soluna je položil okoli 315 pred Kr. Kasandra ter dal prvi naselbini ime po svoji ženi Thessaloniki, sestri Aleksandra Velikega. To ime je ostalo do današnjih dni. Solun je kmalu postal glavno mesto Makedonije. Med preseljevanjem narodov je mesto mnogo trpelo. Nekajkrat je bil porušen in požgan. Po padcu Bizanca 1204 so Solun osvojili Benečani, ki so v mestu zgradili znamenito »Belo trdnjavo«, ki je še danes na obali prelep spomenik iz davnine. Od 1430 do 1912 je bil Solun pod nadoblastjo Turkov. Leta 1908 je vprav v Solunu izbruhnil upor Mladoturkov, ki so uspeli, prevzeli oblast v svoje roke, sultana Abdul Hamida II. pa zajeli ter ga kot političnega ujetnika zadržali v vili Allatini v Solunu. Tu se je sultan nato tudi odrekel prestolu. V Solunu so atentatorji ubili 19. marca 1913 tudi grškega kralja Jurija, kateremu je sledil na prestolu kralj Konstantin.

Mesto Solun leži ob vznožju 1200 m visokega Hordijata. Danes ima okoli 300.000 prebivalcev, od tega petino židov. V Solun so pribežali židi pred veliko precej demonstracij, največja 1931, ko so demonstranti zažgali staro židovsko četrt. V Solunu živi tudi precej Srbov. Najlepši del mesta je ob obali, kjer so prekrasne ceste in ulice. Promet v solunski luki je silno živahen. Vzhodno od središča mesta je predmestje Kalomarija, kjer so skoraj vsi tuji konzulati številnih držav.

— Oče, danes smo se v šoli učili, da živali pozimi menjajo svoj kožuh!
— Otok, molči vendar, da te ne sliši mama!

F. Sebjanč.

Adijo Prekmurje!

Branko Kosmulj ali po domače, kratko Brk — se je s težko glavo in lepim spominjanjem na včerajšnji poslovilni večer še o pravem času skobalil s postelje. V prvem hipu se sicer ni mogel sprizniti z mislijo, da bo moral obleči povajano obleko, obuti stlačene čevlje — ko pa si je predočil skorajšnji odhod, so taki malenkostni predsodki kaj nitro splahnili; za nje ni bilo vredno zgubljati niti trenutke časa.

Se enkrat je pregledal oba kovčega, pre-taknil vse kote, da ja kje česa ne bi pozabil, potem pa je dal odnesti vse stvari na postajo. Slovo od gospodinje je bilo kratko, zato mu ni preostalo ničesar drugega, ko da se je še sam napotil za služkinjo.

Na postaji so ga že pričakovali nekateri tovariši. Bili so neprespani in malce še vedno od včeraj, kot se je izrazil eden izmed njih. Komaj je kupil vozovnico in dal dekli nekaj drobiža, že je bil v križnem ognju njihovih burkastih željenj. Glasno so mu trobili na uho in zabčali, naj ne pozabi pozdraviti svojo »bodočo«, naj se poskrbi za obilen zarod in naj se kje v Ormožu pošteno nacuka. . . . To-variši s pisarne, zapit uradnik, mu je svečano izjavil, da bi bil naravnost greh, če bi se trezen pripeljal v Ljubljano; celo s te hudiceve province.

— Vsem nam in vsemu Prekmurju pa zdaj že lahko pokažeš osle.

— In v svojem bodočem tistu, ki je tolikokrat jazil v Beograd, lahko poljubiš vsak prst posebej! — Takih in podobnih nasvetov je ker deževalo.

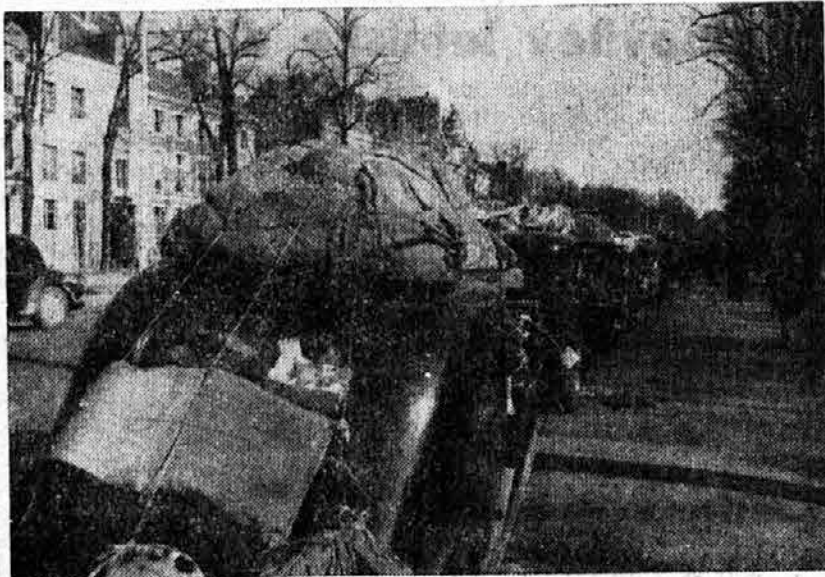
Branko Kosmulj jim je dobre volje pritrje-

V Sredozemlju je malo mest, ki bi se mogle ponasati s tolikimi zgodovinskimi znamenitostmi kot vprav Solun. V mestu je nena- vadno veliko število cerkva, med njimi so bile mnoge izpremenjene v džamije. Posebno lepa je cerkev Sv. Dimitrija iz V. stoletja. V njej je pokopano telo svetnika, ki je tudi patron mesta. Med številnimi kulturnimi ustanovami je v Solunu tudi novo vseučilišče. V bivši svetovni vojni je bil Solun važna strateška točka. Odtod je bila prirejena

slavna solunska ofenziva s prodorom v južno Srbijo. Tu se je v krvi rodila naša draga Jugoslavija. V solunski ofenzivi je padlo ne- šteto vojakov. Njih zemski ostanki so po- kopani na vojaškem pokopališču v Zejtinliku. Tu je poleg drugih tudi monumentalna grob- nica 6000 jugoslovanskih junakov.

Danes je Solun spet pozorišče nove vojne. Nad njim brnijo bombniki in lovci, nad njim so v zraku težke letalske bitke.

Neskončne kolone vojnih beguncev

V takihle kolonah so se vračali na svoje domove vojni begunci v Franciji

Tankočutnost ameriške uradne morale

»OBLEKA, KI JO JE MOGOČE ZLOŽITI V ŠKATLICO ZA VŽIGALICE, NI DOVOLJENA!«

Neki variete na Broadwayu v New Yorku je bil več tednov tako zaseden, da tega niso pomnili. Pred popolnoma razprodano dvorano je nastopala kot plesalka lepa Katrin Smith, ki publike ni navduševala zgolj radi svojih umetniških plesov, ampak tudi zategadelj, ker je prihajala na oder v izredno lahkih oblekah. Dvorana se je tresla od navdušenja, kadar je nastopala lepa Katrin. Toda to navdušenje je prišlo slednjč na ušesa policije. Nekega večera so se za kulisa- mi varieteja pojavili policijski organi ter pozvali plesalko, naj prihaja v bodoče pred publiko nekoliko dostojnejše oblečena. Toda Smithova je to zahtevo naj- odločneje odklonila. Zaman so bila vsa pogajanja s policijskimi organi, pred katerimi je stala plesalka v obleki, v kateri je nastopala. Slednjč so jo organi aretirali ter odvedli v zapor. Zjutraj so jo sicer izpustili, toda še isti dan je morala pred sodnike. V razpravno dvorano je prinesla s seboj tudi svojo od policije osporavano obleko, misleč, da se bo mogle v njej pokazati sodnikom, češ, poglej-

te me in potem sodite. Vendar ji načrt ni uspel. Sodnik je sicer vzel v poštev obleko, jo potežkal v rokah ter dejal: »Mis Smith, tole obleko lahko zložite v škatlico za vžigalice. Takih oblek pa pri nas dame ne smejo nositi!« In koj nato je lepo plesalko obsodil na teden dni zapora in 1000 dolarjev denarne globe. Še višja pa je bila kazen, ki je doletela last- nika varieteja, v katerem je Smithova nastopala.

Gorje onemu, ki bi opeval ženske

KDOR JE HVALIL ŽENSKO VRLINE, JE IZGUBIL GLAVO!

Danes je lahko, kakor se komu poljubi, tako hvali ali pa graja nežni spol. Če hoče, lahko pretirava, pa tudi zamolči. Nekdaj je bilo drugače. Pri starih Germanih je bilo najstrožje prepovedano opevati žensko lepoto in ženske vrline. To je bilo isto, kot če bi ženski ukradli poljub. Če pa je že kdo drznil opevati žensko lepoto, je imela dotična žena pra-

vico takega oboževalca tožiti. In sodišče je vedno razsodilo v korist žene. »Pe- snik« je moral v ječo. Znani pa so slu- čaj, ko so oboževalci za svoje obože- vanje tudi izgubili glavo. Najtežje kazni pa so veljale za opevanje plemenitih hčera. Kdor je kaj takega tvegalo, ta se je sam obsodil na smrt. Med drugimi je znan slučaj, ko je ukazal švedski kralj Olaf odsekati nekemu vnetemu obože- valcu, ki je prepeval pesmi o njegovi hčeri, glavo.

Vojni žarometi

V sedanjih nočnih letalskih napadih igra- jo zelo važno vlogo žarometi. Na obeh straneh Kanala imajo pripravljene šte- vilne žarometne oddelke, ki so posebno izurjeni v »svetlobnem lovu« na letala

nekaj mesecev. Sam Bog, da je še našel son- čno sobo in zadovoljivo hrano. Marija je ob vsakšnem obisku sicer omenila, da mu kuha teh ljudi — čeprav ni ravno slaba — očitno ne prija. V dveh mesecih je namreč shujšal za tri kile. . . . Morda pa so bile temu krive večerne krokerije, večerna razvedrila. Morda. Samo po sebi so pa to itak nedoločne stvari, vsakdanjosti. Vrag, krokerarske noči, z razbi- timi kozarci, s cigansko muziko in z zape- ljivimi Gizinimi očmi, pa so bile vseeno lepe, takorekoč značilne! Noč, ko je v gostilni »Pri Rezi« tresčil onegale kmetavza, ki je nekaj klobasal v madžarščini tisto, da bi bil z ob- mejne vasi, je kaj pa laž!, je bila morda najlepša. V najboljšem razpoloženju je zado- stil svojemu nacionalnemu čustvovanju.

Iz sanjarjenja ga je nakrat zbudil sprevod- nik, ki je prišel prizigat luči. Pravkar je vlak prečkal svetli pas Mure.

Branko Kosmulj, ki se je že videl na asfaltu ljubljanskih cest, je vzradošeno pogledal skozi okno, na drugo stran Mure. V prsih se mu je nekaj sprostito, posmehljivo in komaj slišno je vzklilnil:

— Adijo, Prekmurje!

Branko Kosmulj je imel svojevrstno pravico, da je tako vzklilnil. Šest mesecev se je mučil v tej prokleti slovenski Sibiriji. Dodo- bra jo je spoznal. Bil je uslužbenec na svo- jem mestu. In drugi, Kosmuljeve baže ljudje, ki bodo enako razpoloženi odhajali iz Prek- murja, bodo imeli enako pravico, kaj pa. Prekmurje pa bo vseeno živelo naprej. Po- nižno tiho. Moški se bodo z otroki naprej ubijali po Slavoniji, Nemčiji. Žene bodo še naprej orale in kosile. In kruh bo večini še naprej v želi. — Kosmuljeve baže ljudem pa bodo še naprej igrali cigani; na uho in plese po želji. Prekmurje namreč ne more odpoto- vati in vzklilniti: Adijo, Kosmulji!

Mar bor

Razvoj tiska na gledališkem odru

V soboto zvečer je bila v Narodnem gledališču v popolnoma zasedeni dvorani svečana proslava 500 letnice tiska; ki jo je priredil Prosvetni pododsek mariborskih grafičarjev. Spored proslave je bil dobro izbran. Proslavo je otvorila vojaška godba pod vodstvom kapelnika J. Jiranika z »Jugoslovansko rapsodijo«, ki jo je komponiral dirigent sam ter ima vse značilnosti drugih njegovih znanih skladb, temelječih na južnoslovanskih narodnih melodijah. Obenem s predelano »Tiskarsko koračnico« je žel pri občinstvu mnogo pohvale. Prav dober je bil tudi izbor pesmi, ki jih je pelo pod vodstvom dirigenta V. Živka pevsko društvo »Grafika«, ki se je ob tej svečani priložnosti ponovno izkazalo kot izvrsten zbor, v katerem je nekaj prav odličnih pevcev. Peli so D. Štefanovića »Zdravo«, Mirkovo »Je dete prepovila«, posebno iz srca prilajajočo Hochreiterjevo »Gospodsvetski zvon« in Jobstovo pesem hrepenenja in vere v boljšo bodočnost »Mi hočemo pesmi«. Grafičar L. Gabrijan je dokazal svoje odlične glasovne sposobnosti s solospeli Ipavčeve »Ciganka Marija« in Pavčičeve skladbe »Pred durmi«. Spremljal ga je na klavirju Živko.

Drugi del programa je izpolnil dramatični prikaz I. Klečca, ki prikazuje celotni razvoj tiska od prvih poskusov človeka, da bi izrazil svojo bol in srečo ter

svoja spoznanja s primitivnimi kupi kamenja ali preprostimi risbami na kamen, preko klinopiscev, meniških prepisovalcev knjig do Gutenberga in končno tudi vse do današnjih dni rotacijskih strojev, z mnogimi problemi nosilcev črne umetnosti, ki se še vedno borijo za one človečanske ideale, o katerih je sanjal že izumitelj tiska pred 500 leti, pa se še vedno niso uresničili. Sodelovali so mariborski in celjski grafičarji. Dasi so bili med njimi taki, ki so bili ob tej prilož-

nosti prvič na odru in je tudi delo samo težavno, posebno za začetnike, je prikaz uspel tudi v igralskem pogledu. Režiral ga je prav dobro Lojze Štandek, ki je dodal delu še nekaj prav posrečenih domislic ter podčrtal temeljno misel Klečevega dela. Glasbene točke je izvajala vojaška godba, ki je tudi s koračnico zaključila to uspelo proslavo, vsekakor častno za predstavnike mariborske črne umetnosti.

Sv. Miklavž se je poslovil od Maribora

V soboto in včeraj so bila v Mariboru in okolici zadnja miklavževanja raznih društev. Ponekod je darežljivi svetnik skrbel za zabavo z duhovitimi domislicami in darovi, ki so zbujali veselost. Tako je bilo v Narodnem domu, kjer je Miklavž obiskal uslužbenca Nabavljalnih zadrug in jih bogato obdaroval. Posebno veselo je bilo v družbi članov in prijateljev Motosekcije mariborskega Avto-kluba, darežljiv je bil priljubljeni nebeščan tudi pri ISSK Mariboru v kinobaru, kjer se je zlasti sv. Anton otrešel svetniškega dostojanstva in zbijal duhovite šale. Svečano je bilo sokolsko miklavževanje v Sokolskem domu, ki je bilo zelo dobro obiskano. Bogati darovi so tako razgibali mlado in staro, da so ob

zvokih vesele glasbe pozabili na vse tegobe. Novo ustanovljeno pevsko društvo »Kolo« je miklavževalo pri Grmeku v Studencih, kjer je bilo prav veselo. Miklavževat so prišli tja tudi Celjani, ki so z razigranostjo pritegnili še ostale v pisani živ-žav. Studenški gasilci so pričakali sv. Miklavža v gasilskem domu, kjer so ljudje rajali do pozne nočne ure, tekstilni tehniki in absolventi trg. akademije pa so sprejeli sv. Miklavža v svojem društvenem lokalu. Več miklavževanj je bilo tudi na Pobrežju in Teznem, tako da je imel sivobrati svetnik v soboto in nedeljo mnogo posla in truda, saj je bil težko obložen z raznimi darovi. Ves izmučen se je poslovil od Maribora, kjer je bil zaposlen skoraj teden dni.

Studenčani za revno šolsko mladino

Odbor za zimsko pomoč v Studencih je priredil v Sokolskem domu pester večer, katerega čistí dobiček je namenjen za kritje stroškov šolske kuhinje za revne otroke, v prvi vrsti za nakup mleka in kruha. Pred dobro zasedeni dvorano so nastopili pevski zbor »Enakost« pod vodstvom g. Plevanča, mali harmonikarji g. Matjašiča, mali tamburaši g. Viherja, solista gđ. Fabičeva in g. Boba-

nec ter naraščaj Sokola z gimnastičnimi vajami. Najbolj uspela točka prireditve je bila brez dvoma zaključna enodejanka »Postrešček Nace«, v kateri sta nastopajoča igralca gg. Mlakar in Škilan zbudila salve smeha. Studenčani so dvorano lepo napolnili ter s tem pokazali polno razumevanje za nad vse potrebno socialno akcijo odbora za zimsko pomoč.

m Posodo za mleko in nahrtnik je nekdo izmaknil v Wildenreimerjevi ulici s kolesa posestniškemu sinu Slavku Tomašku iz Gačnika, ko je dostavljal strankam mleko.

m Našli so na Koroški cesti legitimacijo na ime Martin Gašpar, višji p.m. predstojnik v pokoju. Dobi se na policiji.

m V napačni smeri je kolesaril posestnikov sin Leopold Polanec iz Jareninskega dola, ki je pripeljal od Stolne ulice proti Gosposki po severni strani Glavnega trgca ter pri tem podrl zasebnico Ivano Otrokarjevo iz Melja. Obe kolesi sta poškodovani.

Jutri

10. XII., ob 20. uri, otvoritev razstave slik mariborskih umetnikov v Narodnem domu. Brez posebnih vabil. Pridite vsi!

m Dve latvini kolesa. Železničarju Ploju Petru iz Pobrežja je nekdo ukradel izpred neke gostilne v Tvorniški ulici kolo brez znamke z evid. štev. 2-128318 in tov. štev. 541462, jetniškemu pazniku Josipu Zupanu iz Linhartove pa je v Mlinski ulici nekdo odpeljal zaklenjeno kolo znamke »Miele« z evid. štev. 2-30711 in s tov. štev. 45733.

m Kolo so našli na Aleksandrovi cesti. Ima evid. štev. 2-230532.

m Lažnega detektiva in goljufa Cvetka Miklavžiča iz Studencev so prijeli v neki studenški gostilni. Po odpustu iz službe pri MP se je izdal za detektiva ter izvajal od raznih trgovcev v Studencih in v Celju različno blago.

m Neznani žepar je ukradel posestnici Idi Ekselenski iz Sv. Jakoba denarnico z 80 din drobiža na mariborskem živilskem trgu.

m Odlikovani so bili z redom sv. Save 4. razreda Franjo Zebot, predsednik okrajnega cestnega odbora v Mariboru, z redom sv. Save 5. razreda inž. Anton Stergaršek in inž. Adolf Soberle, banovinska višja tehnična pristava okrajnega cestnega odbora ter z zlato kolajno za zgledno vršenje službe Izidor Gomilšek, banovinski cestni nadzornik v Mariboru.

m Iz sodne službe. Za sodnika okrajnega sodišča v Mariboru je postavljen dr. Rudolf Adamič, starešina okrajnega sodišča v Prevaljah.

m Napredovanje meščanskošolskih učiteljev(-ic). V 4. so napredovali Cecilija Gračner, Viktor Rode, Marija Lorber, Emilija Jug, v 7. skup. Anka Ažman.

m Umrl je direktor Oton Schindler. Pogreb bo jutri na Mirogoju v Zagrebu.

m Dirigent ljubljanske radiopostaje v Mariboru. S sinočnjim brzovlakom je prišel v Maribor na tridnevno bivanje dirigent g. Drago Šijanec.

m Umrla je v 91. letu starosti ga. Jera Klakočar. Pogreb bo jutri ob 15. na pobreškem frančiškanskem pokopališču.

m Nova trgovina s sportnimi potrebščinami. Z današnjim dnem je otvorila posetnica in trgovka ga. Josipina Paševa, modno trgovino s sportnimi potrebščinami. Trgovina je nadvse moderno urejena Gotovo bo ga. Josipina Paševa skušala zadovoljiti in ustreči cenj. odjemalce ter se tozad. posebno vsem sportnikom topla priporočila.

m. Na tradicionalni jesenski razstavi slovenskih likovnih umetnikov v Mariboru, ki bo odprta jutri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma, bodo razstavili svoja najnovejša dela akad. slikarji: Franjo Golob, Karel Jirak, Maks Kavčič, Ivan Kos, Lojze Sušmelj, Zoran Mušič in Klavdij Zornik. Ker niso bila razposlana nobena posebna vabila, vabijo razstavljalci vse zavedno občinstvo k tej otvoritvi. Razstava bo odprta do 22. decembra.

m Za bitolske žrve je darovala mariborska tvrdka Freund 1000 dinarjev.

m Drugi transport sezonskih delavcev je potoval v soboto ponoči skozi Maribor na polj v domovino. Prišlo je 436 sezoncev, ki so bili na kolodvoru pogoščeni. Po ureditvi vseh formalnosti so nadaljevali pot na svoje domove z rednimi vlaki.

m Dve vreči krompirja in vrečo peteršilja so drzni latovi ukradli posestniku Alojziju Horvatu z voza na mariborskem trgu, posestniku Ignacu Zelenku iz Spuhlje pa sta na isti način izginili dve vreči krompirja ter volneno ogrinjalo.

m Pet vreč ovsu so ukradli iz zaklenjene drvarnice na dvorišču carinskemu posredniku Stefanu Tončiču, ki je oškodovan za preko 1000 dinarjev.

Božična darila

lepa in cenena, za otroke ter odrasle dobite v knjigarni in papirnici **TISKOVNE** Cankarjeva ul. 7

Albumi, slikanice, knjige, pisarniške potrebščine, nalivna peresa, avtomatični svirniki, mape itd.

m **Trije neznanci so napadli** na Pobrežju na cesti blizu pokopališča 55 letnega posestnika Vrabla Jožefa od Sv. Marjete ob Pesnici. Prelepli so ga ter mu vzeli suknjo, klobuk in denarnico z manjšim zneskom.

m **Napad na Tržaški cesti.** Neznani moški so napadli na Tržaški cesti 29 letnega Ferdinanda Kranerja, trgovskega slugo s Pobrežja. Vzeli so mu kolo in aktovko, poleg tega so ga precej poškodovali po glavi.

m **Z nožem je zabodel v prsi** brez vsakega povoda neki kovaški pomočnik 27 letnega kamnoseka Kopa Alojzija iz Ribnice na Pohorju v neki gostilni v Josipdolu. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

m **Zidarskega odra je padel** 40 letni zidar Prosen Stefan pri gradnji mariborske bolnišnice.

* **Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin, »BATA«.**

m. **Nočno lekarniško službo** bosta vršili od 7. do vključno 13. decembra lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01, in lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova c. 1, tel. 21-79.

Narodno gledališče

Ponedeljek, 9. dec.: zaprlo.

Torek, 10. dec., ob 20.: »Za narodov blagor«. Red A. Cankarjeva proslava.

Počastitev Cankarjevega spomina v gledališču. Letos je še posebna priložnost vseh pravih rodoljubov, da počastijo s svojim obiskom v Narodnem gledališču spomin Cankarjeve smrti. S tem najlepše počastijo tudi 40 letnico, kar je bilo dovršeno njegovo duhovito delo »Za narodov blagor«, ki se na ta večer vprizori s primernim nagovorom g. prof. dr. Dornika.

Kino

* **Grajski kino.** Samo še vključno do srede »Trije legionarji«, oba dela v eni predstavi. — Od četrta dalje »Sončni vzhod«. Prekrasen film po romanu Hermanna Sudermanna.

* **Esplanade kino.** Danes zadnjič sijajna veseloigra »Veseli vagabundi«, v lorek in sredo repriza odličnega vefilma »Uroda v planinah« z Magdo Schneider.

* **Kino Union.** Od danes naprej »Kapetan Benoit« senzacionalna pustolovna filmska drama iz vojnega časa. Jean Murat in Madeleine Robison v glavnih vlogah.

Radio

Torek, 10. decembra.

Ljubljana: 7.15 veseli zvoki; 12. za kratek čas, 13.02 koncert RO; 14.15 šolska ura; 18. švicarska godba; 19.50 vzgojna posvetovalnica; 20. koncert RO; 21.15 ruske narodne; 22.15 večerna glasba. — **Beograd:** 17.25 koncert havajskega kvarteta; 19.40 klavirski koncert; 22. Brahmsova simfoni. ja št. 6; 22.50 lahka gl. — **Bratislava:** 18.40 plesna gl.; 20. koncert operne gl. — **Praga:** 15.45 veseli napevi; 17.10 lahka gl.; 18.20 večerni koncert. — **Sofija:** 18. plesna gl.; 19.50 lahka gl.; 20.30 klavirski koncert; 21.30 lahka in plesna gl. — **Beromünster:** 17. koncert zabavne gl.; 20.10 pisan večer. — **Budimpešta:** 15.20 ciganski koncert; 19.20 orkestralni koncert. — **Bukarešta:** 20.05 simfonični koncert; 22.10 zabavna gl. — **Hërby:** 21.30 plesna in lahka gl. — **Toulouse:** 16. operni odlomki, 16.45 valčki, 17. melodija življenja; 17.30 simfonični koncert.

„I. božični »Večernikov« šahovski turnir“

Danes zvečer ob pol 20. prične v kavarni »Astoriji« božični »Večernikov« šahovski turnir, za katerega vlada med mariborskimi šahisti izredno zanimanje. Ker je g. Ostapovič zaradi nujnega zadržka moral odstopiti, je njegovo mesto zasedel znani šahist Andrija Mišura. Končna lista udeležencev je sedaj na-

slednja: prof. Stupan, Lobkov, Marotti, Babič, Vidovič, Knehtl, Kukovec, Kuster, Marvin, Mišura, Čertalič in Gerželj. Vsi imenovani igralci naj bodo najkasneje ob pol 20. v »Astoriji«, kjer bo oficialna otvoritev z žrebanjem vrstnega reda, nato pa ob 20. pričetek 1. kola.

Sport

SK Ljubljana prvi prvak SNZ

Včeraj so odigrali slovenski ligaši zadnje kolo prvenstvenih tekem, ki pomenijo žalosten konec prve slovenske ligaške konkurence, saj sta med štirimi tekmami kar dve končali več ali manj neregularno, v kolikor je to razvidno iz poročil. Kdo je kriv...? Doseženi rezultati ne pomenijo posebnih presencenj, morda z izjemo mariborskega, kjer je bil postavljen nov rekord v slovenski ligi. Presenečajo pa dogodki na igriščih, ki jih doslej niti v konkurencah nižjih razredov nismo bili vajeni, kaj šele v ligi. Tekmovanje v slovenski ligi je v glavnem zaključeno, odigrati bo treba še tekmo Mars — Kranj, ki pa bo po včerajšnjih dogodkih verjetno sploh odpadla, odprto pa je tudi še vprašanje protesta ISSK Maribor proti verifikaciji tekme z Bratstvom na Jese-

nicah. Ligaška tablica ima torej v vrhu Ljubljano z dvema točkama naskoka pred Železničarjem ter izgleda tako-le:

Ljubljana	14	10	2	2	55:21	22
Železničar	14	8	4	2	30:14	20
Amater	14	8	1	5	37:30	17
Bratstvo	14	6	2	6	30:38	14
Kranj	13	6	1	6	25:27	13
Mars	13	5	2	6	34:27	12
Maribor	14	4	2	8	38:39	10
Olimp	14	1	0	13	11:64	2

MARIBOR — OLIMP 13:0 (5:0)

Zadnja ligaška tekma v Mariboru je zapustila nad vse žalosten vtis, za kar zadene krivda nekatere igralce Olimpa, ki tekme niso vzli resno ter so s svojo nediscipliniranostjo povzročili, da jo je sodnik g. Mehle iz Ljub-

Prešernova proslava v gledališču

Ob 140 letnici rojstva največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna bo 19. decembra v Narodnem gledališču svečana proslava, ki jo bosta priredila uprava gledališča in mariborski Umetniški klub. Slavnostni govor bo imel podpredsednik Umetniškega kluba prof. dr. Dornik, nato pa bodo sledile recitacije, nastopi solistov in zborov.

Zgodovina mariborske obrti

Zgodovinsko društvo v Mariboru se je odločilo, raziskati vse vire o mariborski obrti v preteklosti ter objaviti rezultate tega studija v Časopisu za zgodovino in narodopisje. Ker je treba iskati podatke iz virov v najrazličnejših krajih ter je to zvezano s precejšnjimi izdatki, so sklenila mariborska obrtniška združenja na prošnjo gori imenovanega društva podpreti to akcijo z denarnim prispevkom, da bo mogoče honorirati avtorja tega dela, na razpolago pa bodo dali tudi ves razpoložljivi material, ki bi lahko služil avtorju pri sestavi razprave o zgodovini mariborske obrti.

POGREB ŽRTEV ŽELEZNIŠKE NESREČE

V soboto so pripeljali v Studence pri Mariboru strojevodjo Jožefa Koritnika, ki je preminil pri železniški nesreči pri Sevnici. Pri prelazu na Kralja Petra cesti se je zbralo mnogo občinstva. Ko se je vlak ustavil, je šest strojevodij dvignilo krsto na pripravljeno nosila, ki so jih nato odnesli proti pokopališču, medtem ko je lokomotiva z dolgim turobnim diskanjem vzela slovo od pokojnika. Včeraj so ponesrečenca položili na studenškem pokopališču k večnemu počitku ob veliki udeležbi občinstva. Več njegovih poklicnih tovarišev mu je spregovorilo v slovo, zapela so tri pevka društva, žalostinke pa je zaigrala godba Schönherr. Drugo žrtev nesreče kurjača praktikanta Rudolfa Jeroma so prepeljali v Ljubljano, kjer bo pokopan danes popoldne.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par najmanjša orisateljina za te oglase le din 10.— Dražbe, preklicni dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase le din 12.— Debelo tiskane besede se računajo dvojnog. Oglasni davek za enkratno obljavo znaša din 2.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga lo vpslati v otmu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409 — Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

SLUŽBO DOBI

Iščem **FRIZERKO** prvovrstno moč. Služba stalna, plača 1100 din. Salon Knež, Ulica kneza Koclija 24. Maribor. 20929-2

FRIZERKA

in brivski pomočnik za stalno pomoč se sprejmeta, Drljevič, Valvazorjeva 30. 20934-2

ČEVLJI POMOČNIKA

za šivanja in zbita dela sprejme za stalno Jakob Vaupotič, Hrdek 20, p. Ormož, 20933-2

VAJENCI-(KE)

FRIZERSKA VAJENKA katera ima tudi veselje do moške obrti, se sprejme takoj Drljevič, Valvazorjeva 30 20935-4

POSEST

Prodam lepo **NOVO HIŠO** za dve družini. Pobrežje, Tezenska ulica 15. 20924-11

DENAR

Iščem

DRUŽABNIKA s kapitalom 30.000 din za izdelovanje našega rentabilnega patenta za Jugoslavijo. Cenj. dopise na ogl. odd. »Večernika« rođ sifro »Garantirani zaslužek«. 20927-12

OBRT - TRGOVINA

TRGOVCI! Dokler je še zaloga, založite se s celimi orhi in medom. dobite v Medarni, Ljubljana, Židovska ulica 6. 2558-13

ŽENSKI KOTIČEK

NOGAVICE rokavice, perilo trikotaža, volna, pletenine. Oset »Mara« Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

ljane 7 minut pred koncem zaključil. Tedaj so imeli gosti na terenu samo še 7 igralcev, kajti popreje sta bila Kokošinek in Petelinček R. izključena, Petelinček J. je zapustil igrišče zaradi blesure kmalu po začetku igre, Skale pa zaradi spora v svojimi tovariši. Igrišče je pa moral zapustiti tudi Mariborčan Starc. Olimp je že malo pred zaključkom zaključkom zahteval prekinitve igre, ki jo je kmalu pozneje s svojo igro tudi izsilil. O kakšni resni igri ali borbi ni bilo govora, ker je vse potekalo absolutno enostransko, po odmoru Olimp skoroda ni prišel preko sredine. Nujna posledica je bila hazenski rezultat, ki bi ga v ligaški konkurenci sploh ne smel imeti. Strelci so bili Starc (5), Selinšek (3), Ogrizek (2), Janžekovič, Borovka in Welle (11 m) po enega.

BRATSTVO — ZELEZNIČAR 2:2 (1:1)

Včerajšnja tekma na Jesenicah se je odigrala na zmaznem terenu, vendar pa sta oba nasprotnika mnogo pokazala, zlasti velja to za goste, ki so zapustili najboljši vtis, posebno jim štejejo v dobro jako discipliniran nastop. Prvi gol za Bratstvo je padel iz 11 m zaradi roke, strelec je bil Ivanišević, izenačil je Stalekar, ki je med gosti najbolj ugajal. Po odmoru je najprej doseglo zgoditek Bratstvo po Abramcu, malo pred koncem pa je Zeleznikar iz gneče ponovno izenačil. Sodil je g. Kranjc iz Zagreba.

LJUBLJANA — KRANJ 3:0 (do prekinitve)

Tudi včerajšnja ljubljanska tekma je poglavje zase. Kranjčani so nastopili vsega s 7 igralci in še ti so se obnašali jako nedisciplinirano. Po 34 minutah igre je sodnik g. Vr-

hovnik tekmo zaključil, ker je pri izvajanju početnega udarca srednji napadalec podajal kljub opominu žogo samemu sebi, po njegovi izključitvi je to ponovil tudi drugi igralec.

AMATER — MARS 2:1 (2:0)

Hrvatska : Madžarska 1:1 (1:1)

Pred 8000 gledalci je nogometna reprezentanca Hrvatske v Zagrebu remizirala z izbrano madžarsko enajstorico. Strelca sta bila Djanič in Spielman. Sodil je Italijan Scarpi.

V Splitu je bila tekma obeh juniorskih reprezentanc, v kateri so Madžari premagali Hrvate 5:3 (4:2).

s. Beograjska Jugoslavija je v Bratislavi v soboto izgubila proti SK Asu 1:2, v nedeljo pa premagala enajstorico Bratislave s 6:2 (2:1).

s. Madžarski table-tenisači so v Beogradu premagali reprezentanco Srbije s 5:0.

n. Trinajsto plačo bo izplačala za božič subotiška občina vsem uradnikom, uslužbenecem in upokojevcem.

n. Arelacija tihotapke z dragocenostmi. V brzem vlaku med Ljubljano in Beogradom je bila aretirana prijateljica znanega dunajskega tihotapca z valutami Sigmunda Bosela. Tihotapka, pri kateri so našli mnogo dragocenosti ter vrednosti od več stotisoč dinarjev kakor tudi kreditno pismo na večjo vsoto in najrazličnejše dokumente, je potovala pod imenom R. Singer. Oblastva jo bodo predala nemški policiji.

Ali hočete Vašemu sinu ali hčerki nekaj podariti za življenje?

In s tem izpolniti hrepenečo željo?

Potem podarite mali pisalni stroj **CONTINENTAL 200.**

Ta prvovrsten, irpežen stroj je lahek, ploščat in opremljen z vsem pripadajočim.

Nizka cena — ugodni pogoji!

WANDERER-WERKE
A. L. I. N. G. E. S. E. L. S. C. H. A. F. T. S. I. E. G. M. A. R. S. C. H. O. N. A. D.

Samoprodaja: **IVAN LEGAT-MEHANIK**
MARIBOR, Vatrinska ul. 30 LJUBLJANA, Presernova ul. 44

HALO! Naznanjam vsem cenjenim čitalcem, da sem dobil novo zalogo vseh vrst preprog, kakor tudi druga ročna dela. Zamenjam tudi za staro obleko Cene nizke. Se priporoča Franjo Tomčešin. trgovina preprog, Glavni trg 26. 20849-18

HOLANDSKE ČEBULE DOSPELE
Hijacinte, tulipane, krokuse, narcise, anemone in ranunkeljne Vam nudi Cveticarna Weiler. 20923-18

POHIŠTVO-OPREMA
Proda se **RAZLIČNO POHIŠTVO** Gregorčičeva 19. 20921-17

ŽENITBE - DOPISI

SAMOSTOJEN OBRTNIK želi poročiti starejšo gospodično, ki poseduje 40.000 din za razširjenje obrta. Ponudbe na ogl. dd. »Večernika« pod »Lepa bodočnost« 20928-19

GLASBILA

Prodam 5-cevni **RADIO-APARAT** cena 1000 din, in novi otroški električni kino. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20925-20

RADIO se proda. Vrazova 11-II. leto. 20932-20

Dražbeni oklic!

Dne 20. decembra 1940 ob 10. uri dopoldne bo v pisarni javnega notarja **Ivana Hanžiča** prostovoljna javna dražba v zapuščino umrlega Križana Alfonza iz Sv. Lenarta sradajočih nepremičnin, vlož. št. 263 k. o. Sv. Lenart in 194 k. o. Radehova v 5 skupinah. Dražbeni pogoji so na vpogled v notarski pisarni pri Sv. Lenartu

Čitajte, »Večernik«

Umrla nam je v 91. letu starosti naša draga mama, babica, prababica, sestra, teta, svakinja, gospa

Jera Klakočar, roj. Kolar

Pogreb pokojne bo v torek, 10. decembra, ob 15. uri, na frančiškanskem pokopališču na Pobrežju.

Maša zadušnica bo v sredo, 11. decembra, ob 1/2 9. uri, v frančiškanski cerkvi.

Maribor, Kozje, 9. decembra 1940.

Zalujoče rodbine: Simončič - Pihler in ostalo sorodstvo.

STANOVANJE ODDA

Kletno **SUHO STANOVANJE** se odda, soba in kuhinja. Kettejeva 20. 20930-5

STANOVANJE

s štedilnikom se takoj odda. Vrtna ulica 8. Maribor. Vprašati pri Cecler. 20936-5

SOBO ODDA

SOBO lepo opremljeno, z uporabo kopalnice oddam boljši osebi. Naslov v gl. dd. »Večernika« 20926-8

SPOMNITE SE CMD!

KERAMIKA

Hišni posestniki in najemniki, pregledjte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6 kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

JAJCA SUROVO MASLO.

fižol, česen dobite tedensko in prevzamete v trgovini Slavko Senčar, Mala Nedelja. Telefon št. 1. 20839-13

POZOR!

Božiček bode letos obiskoval vse stanovalce mesta Maribora in okolice 100%, obdaril jih bode z zelo koristnimi darili, na primer: z dobro jedajo in pristno pijačo, z dišečimi cigaretami, lepo obleko, toplimi čevljički, zabavnimi igračkami itd. Vse bode nakupil s sredstvi, ki jih zmore vsakdo. Nasvete najdete v vseh naših časopisih pod oglasni v sredo 11. t. m. pod značko:

J. — Božiček mora biti letos v vsaki hiši! — G.